

Молода Україна

журнал українського демократичного молоді

РІК ВИДАННЯ XLVIII

ЛІПЕНЬ – ЖОВТЕНЬ — 1999 — JULY – OCTOBER

Ч. 446

Мальовниче Онтаріо

ICCH 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:**В Канаді:**

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Ihor J. Lysyk,
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko,
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C. Y2A 6X3

В США:

Головний представник

I. Ivahnenko,
72 Feather Bed In.
Hopewell, N.J. 08525

Pawlo Prokopenko,
75 Kennedy Circle
Rochester, N.Y. 14609

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S.W.
Cleveland, Ohio 44144

МОЛОДА УКРАЇНА**MOLODA UKRAINA**

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК В. ЛІЩИНА
Редактор — Л. Ліщина,
В. Родак, О. Харченко;
члени — Ю. Криволап, А. Лисий,
О. Пошиваник.

Адміністратор Зіна Корець
Tel. (416) 763-3422

A Ukrainian Quarterly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association -- ODUM

In USA -- Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. Lishchyna

Box 40, Postal Station "M"
Toronto, Ontario M6S 4T2

Це число підготувала Валентина Родак.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:**Річна передплата**

У США, у Канаді і в Україні 25.00 доларів
Ціна одного примірника: 6.00 дол.

В Австралії 17.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 5.00 дол.

В Англії і Німеччині 18.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 5.00 дол.

В усіх інших країнах Європи 17.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 5.00 дол.

В усіх країнах Південної Америки 15.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 3.00 дол. (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові марки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 65 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати на адресу:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЮМОУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Митр. прот. І. Швець, С. Кузьменко, В. Ворскло, Я. Славутич, Г. Дущак, В. Самійленко. Ще не пізно — отямтеся, мої брати! — Д. Павличко; Поклик крові — О. Горянка; Отець Іван — Л. Майба; Доповідь — В. Яворівський; Вручення відзнаки президента України Ярові Славутичу; Яр Славутич — почесний професор університету в Україні — Ю. Красноштан; З нагоди сімдесятиліття поетеси Ганни Черінь — В. Ворскло. До передплатників і читачів журналу "Молода Україна". Зустріч ОДУМ-у США і Канади — О. Сергієнко. Св. п. Марії Євтушенко; Пам'яті Марії Євтушенко — С. Гальченко. Згадаймо ще раз Міжнародний хоровий фестиваль 1993 р. Пресове повідомлення; Хор "Перлина" на сцені театру опери та балету України. Сторінка Юного ОДУМ-у; Хроніка. Переможець конкурсу "Create a Centsaion" — М. Б.; Мініятори — В. Марочкін. Кредитні спілки — І. Заболотна. Листи до редакції. Некрологи.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Мальовниче Онтаріо (Сперов Біч Лодж в Мускока). Літо 1998 року. Будинок збудований на початку цього століття. Фото Marjolijn van de Geer (Голландія). Спонзор обкладинки Петро Родак.

Дмитро ПАВЛИЧКО

ЩЕ НЕ ПІЗНО — ОТЯМТЕСЯ, МОЇ БРАТИ !

Коли ми сходились десять років тому до Політехнічного інституту, ми знали, що за нами стежить око КДБ, що весь район інституту оточений міліцією і армією, що на бальконах сусідніх будинків причаїлися кулеметні гнізда. Знали, але йшли, перемагаючи в собі страх, думаючи лише про одне: пора сказати правду про найлицемірнішу комуністичну демократію, про поневолену Україну, про розтоптану нашу мову, про колгоспних і заводських рабів, про все, що нароїлося в наших душах за часи нашої фальшивої покори.

Ми почувалися героями, бо очікування удару не покидало нас; ми готові були прийняти смерть за день правди і радості, бачити рідні прапори і герби; ми, нарешті, були разом — і ті, хто повернувся з сибірських таборів і тюрем, і ті, хто чинив опір русифікації та московському шовінізму у більшовицьких обладунках, будучи на свободі, яка гнобила, змушувала до співпраці з червоним режимом і розтівала їхні душі.

Панувало почуття духової єдності всіх учасників, усіх делегатів установчого з'їзду. Дисиденти, яких найщиріше вітала заля, висловлювались найсміливіше, вони ясно ставили питання, що Рух — це організація, яка повинна боротися за вихід України з Радянського Союзу. Ми абсолютно всі підтримували їх, але зберігали обережність, яка необхідна була на певний час, щоб до цієї святої ідеї звикли громадяни, виховані у ненависті до всього рідного, українського.

Установчий з'їзд Руху продемонстрував політичну зрілість і далекоглядність. Наші заяви, резолюції, звернення свідчать про те, що ми бачили всі верстви й структури суспільства, розуміли небезпеку негайного і силового перевороту, знали соціальну проблематику, не допустили представників фашистської, московської "Пам'яті" на наші збори.

Ми постали перед нашим народом не як крикуні й фанатики, а як думаючі люди, зі своєю філософією здобуття незалежності і створення самостійної української держави.

Наша сила була в тому, що народ бачив і сприймав нас, як монолітну організацію, де все вирішується колегіально, де нема вождя, але є громада керівників, лідерів, близкучих промовців і правдолюбів, у широті яких ніхто не сумнівався! Тоді ніхто навіть не міг подумати, що між Чорноволом і Лук'яненком може спалахнути конфлікт, що посягання на крісло президента України може затуманити голови іншим рухівцям, що на нас чекають міжусобиці, амбіції, манії величности, хвороба вождівства, які ослаблять Рух, роздеруть його на частини, не здатні вже ні на що, хіба лише на безрезульватні заклики до єдності.

Трагедія Руху народжувалась поволі. Все по-

чалося з того, що кандидатами на перші вибори президента України пішли Чорновіл і Лук'яненко. До них долучився рухівець за душою Ігор Юхновський. Це розвело нас по штабах конкурентів — і почалось.

Рух почав розпадатись через те, що найповажніші його творці й члени, дисиденти, не зуміли з-поміж себе висунути одного лідера. УРП, яка утворилася з Гельсінської Спілки, намагалася підпорядковувати собі всю рухівську, скажемо, багатопартійну організацію. Це саме пробували робити інші угрупування в Русі, за винятком письменницької когорти, яка, хоч і відіграла провідну роль у створенні Руху, розуміла, що її завдання — мирити всіх і утримувати Рух у бойовій готовності. Перший голова Руху Іван Драч не прагнув президентської булави і змався опрацюванням стратегічних завдань організації. Ми розраховували, що Рух спочатку має зміцнити, знайти підтримку в усіх регіонах України, особливо на Сході.

Я ставав на коліна, в буквальному розумінні, перед Чорноволом і Лук'яненком, просив їх не висувати своїх кандидатур у президенти, бо ж було ясно, як день, що президентом стане Кравчук. Нам, рухівцям, треба було почекати. Але ж ні, ми запалилися і згоріли, всю енергію розтративши на виборах, виграти які не мали найменшого шансу. Власне, ото, досить високий процент виборців, які віддали свої голоси за Чорновола, спричинив гострі непорозуміння, що одразу по виборах зазшили в стосунках між Кравчуком і Чорноволом.

І тут сталося те, що не повинно було статися: Кравчук, переступаючи образи, завдані йому рухівцями, пришов на III з'їзд Руху з наміром об'єднати з нами тих комуністів, які перейшли на наш бік; створити на базі Руху політичну силу, що мала б закладати національні камені розбудови самостійної України. Але ми, захмелені першими успіхами, не подали йому руки. Ми не взяли влади, яку нам давали. Сьогодні дехто каже, що то був наш порятунок, бо, взявши владу, ми могли її потім назавжди загубити як непрофесіонали і випадкові люди біля державного керма. В деяких районах, де рухівці справді мали владу, саме так і сталося. Але сталося тому, що нагорі влада була не наша. Я вважаю, спираючись на приклад тієї роботи, яку виконали рухівці і ті, хто перебував під їхнім впливом, у Верховній Раді як голови сімох комісій і як члени Народної Ради, що ми могли і повинні були взяти владу тоді, коли нам пропонував це Леонід Кравчук.

Будучи головою комісії Верховної Ради в за-кордонних справах, перебуваючи в добрих стосунках з президентом, а також з головою Верховної Ради Іваном Плющем, тобто, маючи певну вла-

ду, я кардинально впливав на формування зовнішньої політики України, на виготовлення і схвалення документів, які досі є базовими у цій царині, на добір і виховання дипломатичних кадрів. Так діяли і деякі інші рухівські урядовці, зокрема Юрій Костенко, який на посту Міністра екології зробив дуже багато для вивільнення України від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Наша помилка була в тому, що ми постійно розв'язували питання, хто має бути старшим в Русі, а не питання, хто має бути в оточенні президента, хто має бути в уряді, хто з рухівців має підстави, щоб керувати в області чи районі.

З Рухом сталося те, що вже ставалось не раз в українській історії. Ті, хто мав би заслуговувати націю, розколювали її; ті, хто найбільше зробив для нашого визволення, завели нас до розбрата, чвар тяжких непорозумінь.

Не виключаючи, що в Рух, як у найнебезпечнішу для російського шовінізму і самої імперської ідеї організацію, були інкорпоровані давні агенти КДБ, які хитро дбали, щоб Рух розпався й зійшов з історичної арени. Ці агенти будуть викриті. Буде викрито і те, як з їхньої намови і якими механізмами було організовано викрадення Бойчишина і вбивство Чорновола.

Розкол в Русі, що стався фактично напередодні виборів нового президента України, безперечно, є заслугою саме тих, антиукраїнських, глибоко законспірованих сил. Сьогодні Рух поділений. А сказано ж у Євангелії, що "поділений город і поділена господа не встояться". Два кандидати в президенти від Руху — це викликає радість у ворогів України, а в мене болісну усмішку, накриту слізою. І найбільші фарисеї, ті, хто скаже: "Покайтесь і верніться до нас!". Ми всі однаково завинили. Ми всі однаково підпали під вплив сатанинських нашептів нетерпимості. І каючися треба насамперед тим, хто створював культ вождя, добре знаючи, чим це загрожує. А можливо, і не треба вже до єдності закликати? Адже немає у світі більшої ворожнечі, як між ворогами, що колись були друзями. Може, треба поставити крапку на десятилітній історії Руху, поступитися місцем іншим людям, молодим і навченим на нашему досвіді і досвіді ОУН, яка, розколоввшись дуже давно, об'єднується досі й ще довго об'єднуватиметься?

Рух мав силу землетрусу, розхитав мури імперії, звалив її, але він не мав здатності будувати державу, свою рідну, омріяну, здобуту, власне, своїми вогненними зусиллями. Не треба плакати. Землетрус не буде. Сьогодні з рухівського кратера куриться димок. Хто знає, та сила, що скитається в глибинах нашого народу, мабуть, ще не раз вибухатиме. Але нам сьогодні не потрібні землетрясіння!

Нам треба змінювати державу, яку нині маємо! Нам треба очищати її від скверн, лікувати, плекати, виховувати, піднімати, любити треба її. І хоч вона сьогодні — гідке каченятко, завтра з неї по-

стане злотокрилий лебідь.

А що ж чинять сьогодні українські патріоти? Проклинають свою державу. Навіть одрізнати владу від держави не здатні. Бачите, нема держави, бо вони не її президенти! А тим часом держава є. Вона визнана світом. Держава з армією і своїми грошима. Держава з кордонами і добрими взаєминами із сусідами. Держава, зорієнтована на вступ до Європейського Союзу.

Так, деякі можновладці у цій державі нагадують орду, що заскочила на грабунок у чужу землю. Так, русифікація культури і освіти розпаношилася ще гірше, як за більшовизму. Так, занедбане сільське господарство, стоять заводи, не платять пенсій і зарплат. Усе це правда, жахлива правда.

Але трагічність ситуації в тому, що існує ще більша загроза. Червоний реванш — це міт, як по любляє говорити радіо "Свобода". Де тільки вона бере таку впевненість, що то не для України пlettert велетенську сітку, що зветься союзною державою Росії й Білорусії!

Все те, що є сьогодні в Україні державою — від герба до президента; від фермерів, що у неймовірно тяжких умовах ведуть своє господарство, до заводів, що бодай на піввідсотка збільшили своє виробництво; від тих вищих закладів, де функціонує українська мова, до тих військових підрозділів, де командують так само українською мовою; від Михайлівського собору до тризуба на будинку МЗС України, — всього, що нині вже є нашою державою, не перелічиш. Але те все є нашим союзником у боротьбі за ту державу, яка буде демократичною, добробутною і українською.

Озлившись на нинішню владу, забувши про те, що ми не відійшли ще від Москви на таку відстань, за якою нас не досягнуть її руки, сліпими очима дивлячись на те, що робиться з білоруською державою, ми можемо дати дорогу до влади тій самій силі, що вже мордувала нас триста років!

Я вірю, що рухівський президент буде, але ще не тепер. Тепер нам треба зберегти найбільшу завойовану нашим народом цінність — Державу.

В рухівців ніхто не відбере тієї правди, що саме вони підняли народ на здобуття державності. Рух як історична категорія — вічний. Хоч нам не вдалося взяти реальної влади, ми, рухівці, серед політичних сил українського суспільства маємо ідейну, філософську й моральну перевагу як перші воїни за свободу і незалежність.

Звичайно, добре було б, якби зібрали в Русі, саме в Русі, усі рухівські партії в єдину організацію, але на це не пристануть дрібні вожді дрібних партій. Єдиний раз у нашій історії ніхто з полковників не хотів бути гетьманом, а саме — за часів Хмельницького. Причиною цього була звичайна річ — Богданова тяжка нагайка, що зберігається у Krakovi, в музеї Чортківських.

Ще не пізно — отямтеся, мої брати!

"Український форум",
ч. 31–32. Київ, Україна.

Ольга ГОРЯНКА

ПОКЛИК КРОВИ

(Оповідання з часів Громадянської війни)

Цибатий гребенястий півень, обережно перевставляючи ноги, зайшов у клуню. Гордовито випнути груди його блищаю золотом, а серпувате пір'я хвоста мінилося синьо-зеленими хвилями. Схиливши голову набік, він з цікавістю подививсь спершу одним, а потім другим бурштиновим оком на білявого хлопчика, що спав на сіні, і раптом, ніби згадавши про свій обов'язок, забив червоними крилами і щосили закукурівав.

Довгі хлопчикові вії затріпотіли, він підвівся і протер очі. Угледівши півня, посміхнувся:

— Це ти, Гребенястий? — і, мружачись від світла, вийшов на подвір'я.

Тим часом сіроока, білява молодиця, кладучи на віз торбу з харчами, умовляла чоловіка, що виводив із стайні коней:

— Може б ти, Левонтію, сам їхав? Що він тобі допоможе? Час, бач, який тепер...

Та її перебив дзвінкий голос сина, що непомітно підійшов до них:

— Е, ні, мамо, поїдемо удвох. Правда ж, тату?

— Як ти вже встав, Грицю? Оце по-хазяйському! Значить, поїдемо разом.

— Ага, мамо!

— Чуєш, жінко, який запопадливий до роботи.

— Чую, але й інше чула... Он до Коваленків кум заїздив, і казав, що червоні, куди тільки зайдуть, як сарана, все чисто підбирають: хліб, худобу, не минають і манаття. Потойбіч Свирки наші велику валку збіжжя відбили, а під Ляхівкою, кажуть, аж два дні бились. Півсела згоріло... Може, й до нас, чого доброго, дійдуть... Кажуть, до людей дуже немилосердні...

— Нікого я не боюся! Хай тільки зачеплять — хіба ж такого відкоша дам... Хай тільки спробують!

— басуючи, мов кінь, навколо батьків, нахвалявся Гриць.

— Ач, який завзятий, а ти, Олено, боїшся пускати, — усміхнувся Левонтій до дружини. І повними тепла очима обое проводили сина, що вже дременув у садок.

Повернувшись він увесь зарошений, із жовтими грушками у приполі сорочки, скочив до батька, що сидів уже на возі, і вони рушили з двору.

Усміхнена Олена довго дивилася ім услід.

Їдучи селом, зустріли сусіда Степана, що повертається з волости. Прикуривши в Левонтія, він розповів, що в Пушкарівці Вільні Козаки дощенту розбили "товаришів" і що на боротьбу з ними звідусіль стікається сила люду, але бракує зброї й доводиться її відбивати у ворога. Проте, це не спиняє завзяту молодь, і вона самотужки озброюється. Що й казати, кругом усе кипить і клекотить...

Гриць жадібно прислухався до розмови.

— От би мені нагана! — вигукнув несподівано, і очі йому палали. — Я б їм показав...

— Оце козак, і я розумію. Молодець, Грицю, так їм і треба, щоб не лізли, — похвалив хлопця Степан і, попрощаючись, пішов.

Дорогою Гриць розпитував батька про війну, з якої той нещодавно повернувся, про різну зброю, як далеко стріляє гармата або пістоль, чи може граната розвалити хату та про інше.

Замислений Левонтій курив і часто недоречі відповідав синові. Зрештою, втомившись розпитувати, хлопець стих, замислився.

Коні поволі тюпали. По дорозі, немов прудкі молодички у високих очіпках, перебігали й перепурхували посмітохи, ретельно заглядаючи під кожну грудочку. В повітрі зі свистом кружляли ластівки, заливалися піснями жайворонки, октавою гудів волохатий джміль, насили несучи своє важке тіло.

Край дороги заплелися в барвистий вінок польові квіти: червоний горошок, сині волошки, золотоокий рум'яночок, фіялкові сокирки, ніжна рожа, а над ними, розливала свої солодко-задушливі пахощі гордовита Іванова Голова.

А далі, обабіч, розлилося безкрай море. Зринаючи із зеленавих глибин його, сріблом пінились хвилі і, переганяючи одна одну, із шелестом зникали за обрієм. Це достигали буйні хліба. Здавалося, вони затопили собою всю землю. Тільки в далечині, немов заворожений острів, темнів ліс... Посплітавши зеленими вітами, застигли в німих обіймах замріяні велетні. У третмливих пасмах сонячних променів веселкою грали дрібні комахи. Кувала зозуля, а дятел старанно відбивав їй такт.

Проїхавши трохи лісом, спинилися на широкій галевині, укритій запашними копичками.

Батько розпрягав коней, а син уже нишпорив попід деревами, шукаючи грибів. Раптом він завмер з дива: склавши передні лапки на череві, під пеньком сидів заєць. Він був так близько, що Гриць бачив навіть, як ворушились його ріденькі вуса... Серце хлопцеві несамовито затіпалось. Він миттю зірвав шапку і прожогом кинувся до зайця. Але ноги йому нараз відірвалися від землі і він, упавши на груди, посунувся по слизькій траві. У цю мить голосний сміх вибухнув позад Гриця. Це батько спостерігав невдале синове полювання. Розчарований і ображений хлопчина відразу був похнюпився, а далі й сам розсміявся.

Ця подія дуже розвеселила обидвох. Принагідно Левонтій розповів синові кілька цікавих пригод із життя тварин та мисливців. За розмовами не зчулися, як і воза наклали, а тим часом і коні на-

паслися. Назад поверталися з піснями.

Як тільки виїхали на дорогу, батько відразу ж почав свою улюблену:

"На широкій нивці
Посію горошок...
— Чорнявая моя,
Чорнобривая моя",

— підхопив охоче син. І так до самого села.

Дома, складаючи сіно в стіжок, Левонтій весело підморгував до дружини й питав сина:

— Розповісти матері, як ти шапкою ловив зайця? Чи ти сам розкажеш?

Гриць спершу зніяковів, а потім пирскнув іскристим сміхом.

Перебиваючи один одного й додаючи подробиці, вони розповідали Олені пригоду і всі троє безтурботно сміялися.

Не вперше лунав веселий сміх у Левонтієвій господі. Відколи він одружився, мир і згода панували в їхній хаті. Хоча спочатку батьки, а за ними і вся рідня, були проти одруження з чужинкою, і це його дуже смутило.

По смерті ж батьків, він залишив роботу в Донбасі й повернувся в рідне село. Привітна й моторна Олена незабаром здобула прихильність і повагу його родичів та сусідів. Вона скоро переймала досі чужі її звичаї та мову любого чоловіка і по кількох роках життя в селі нічим не відрізнялась від місцевих молодиць.

Всі вважали її за свою... Тільки те, що Бог не давав їм більше дітей, часом затъмарювало радість щасливого подружжя. Отож і пестили вони свого Гриця, впадали коло нього, бо був же він, як місяць у небі...

* * *

Вечоріло. Сонце, мов достигле золоте яблуко, скотилося вниз. Його відблиск розсипався по верховітті дерев, позолотив куряву, зняту чередою, і розбився на друзки в шумовинні, збитому дітьми на ставку... Ось воно, ніби в задумі, на мить затрималось над обрієм і, почервонівші, зникло з очей.

Над селом зазвучала вечірня симфонія: мукали корови, гули голодні свині, іржали коні, гавкали собаки, бряжчали відра й рипіли журавлі біля колодязів. Напівсонні кури давно вмостилися на сідалі, а від ставка перехильцем розходились по дво-рах ситі гуси й качки.

Прибіг з купання мокрий посинілий Гриць. Ще з перелазу він кинув надзвичайну новину:

— Мамо! Червоні прийшли! З кулеметом...

I, натягаючи похапцем сорочку, подався до товаришів, що збилися купкою на розі вулиці, якою проходив загін червононогвардійців.

Попереду їхали, червоніючи широкими галіфе, два вершники. Мабуть, старші. Їхні закурені обличчя ховалися під звислими чубами, на грудях перехрещувалися кулеметні стрічки, при боці в кожного гойдалися великі пістолі й гранати. За ними йшли піші. Припалі пілюкою, вони скидалися на якихось

жалюгідних волоцюг. Лише червоні бинди на кашкетах та побрязкування зброї нагадували, що це військові.

Біля колодязя загін зупинився і на команду старшого став розходитись по дворах.

До Левонтія прийшли аж три червононогвардійці. У дворі зазвучала російська мова. Почувши її, Олена здригнулась. Давно заніміла в душі струна ніжно забриніла.

За всі десять років, прожитих у цьому селі, не чула вона ні разу рідної мови...

Вояки загадали готовати вечерю.

Олена зварила смачний куліш, накраяла білого хліба, поставила глечик свіжого молока.

В розмові з червононогвардійцями вона мимохіть прохоплювалася то тим, то іншим російським словом. Ті це помітили і стали допитуватися, звідки вона знає їхню мову.

— От дивно, — сказав один, — я ніяк не второпаю вашої мови, а ти, молодище, по-нашому зразу ж навертаєш.

— Бо я не тутешня...

— А звідки ж?

— З Ярославської губерні.

— Звідки саме, — зацікавився веснянкуватий червононогвардієць, затримавши ложку біля рота.

— З села Вишкі, Пошехонської волости.

— Та невже? — здивувався той і додав: — Я теж звідти.

— От тобі маєш. То ми, виходить, земляки, Прошка, — усміхнувся вусатий, наливаючи собі другий кухоль молока.

— Значить, із вас могарич, — підхопив третій.

— Тепер я молока не питиму. Тягни, хазяйко, на стіл свої наливки!

Розмова пожвавішала. Виявилося, що веснянкуватий — це той самий шибеник Прошка, для якого не було жодного зависокого дерева, щоб подрати на ньому пташині гнізда, і що славився на

УКРАЇНСЬКА ФІРМА ROCK OF EUROPE

ПАМ'ЯТНИКИ з УКРАЇНИ
та з ІНШИХ КРАЇН

ВИГОТОВЛЯЄМО
на ЗАМОВЛЕННЯ

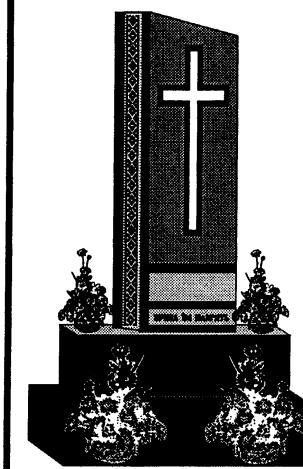
ДОСТУПНІ ЦІНИ

ПРОФЕСІЙНО
ВИКОНУЄМО
НАПИСИ та РІЗЬБУ

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ON M8Z 2X3

ЛЕСЯ ДИТИНЯК – ДИРЕКТОР

селі своїми вітряними млинками. Він ставив їх скрізь: на хаті, на стодолі і на воротях батькового двору, що межував з двором Оленчиних батьків. Він був молодший від Олени, проте добре пам'ятає худеньку, кістляву сусідську дівчинку.

— Ну, і розтвіла ж ти на пшеничному хлібі! Ні за що в світі не пізнав би, коли б сама не призналася, — дивувався Прошка.

Зрадівши з несподіваної зустрічі, Олена розпитувала земляка про родичів та сусідів, з якими вже давно втратила зв'язок. Пригадала подружок своєї юности. Хотіла знати, що з ними, де вони. Вона вся розчервонілась, в очах спалахнули вогники.

Прошка розповідав про все докладно й охоче, і закінчив:

— Сама знаєш, яка у нас земля. Свого хліба ніколи не вистачало й раніш, а як забрали чоловіків на війну і залишились господарювати самі жінки, то й поготів... Який там з баби господар? Раніш докупляли хліб у місті, а тепер, як почала Україна відділятися, то й там його чорт-ма... Ех, кінець би нам усім без України...

— А так. Без України нам не жити, — підтакнув його товариш, витираючи рукавом масні губи.

— Каламутять хохли прокляті! — сердито кинув вусатий. — Тут, що не хазейн, то й куркуль. Хліба в нього повні засіки, худоба аж вилискує, а землі — як у поміщика...

— Та якої землі!

— Це не наші піски та болота, — зітхнув Прошка.

— Що й казати, багатючий край: степи — оком не зглянеш, хліба — зайдеш, шапки не видно, а колос, мов оловом налитий... А з нами не хочуть поділитися.

— Чорт з ними, що не хочуть. Ми їх примусимо.

— Бач, які тут булки щодня їдять? А в нас і на Великдень таких не буває, — промовив Прошка і додав заздрісно: — Добре тобі тут живеться, Альонушка!

Сльози заслали Оленчині очі, солодко защеміло серце, коли вона почула ім'я, яким її колись давно кликала мати... Вона ніякovo посміхнулась до Левонтія, що увесь час стримано мовчав, не втрачаючись до розмови.

Спати вояки полягали в клуні, а господарі — в хаті.

Збентежена вістками про свій забутий край, Олена довго не могла заснути. Вона виразно бачила два ряди почорнілих хаток невеликого села, піскувату нивку, на ній батька, який, натискаючи на дерев'яну соху, поганяє захарчовану волохату шкапину, себе — маленьку дівчинку, що біжить разом з іншими по гриби та ягоди... Вона відчуває в роті їхній терпкий смак. На неї віє прохолода північного лісу, білокорі берізки, мов заплакані наречені, кивають до неї своїми довгими вітами. Олена пригадує від'їзд на Донбас із старшим братом, що забрав її з собою няньчити дітей.

Там вона дійшла літ, вийшла заміж...

І от тепер цей примхливий випадок розбудив такі приємні і такі болючі спогади, що полонили її...

* * *

Ранком другого дня Левонтій з Грицем знову поїхали по сіно, а Олена нагодувала земляків, попрала їхню білизну і заходилася латати їхні порвані шинелі. Під враженням спогадів, робила все це з великою охотовою. Їй хотілося безперестану чути нові подробиці про того, чи іншого з колишніх своїх односельців і вона настирливо розпитувала Прошку. Той охоче розповідав про все і сам розпитував про її життя.

Здібавши негадано землячку, червоногвардійці почували себе як вдома: вони поволі оглядали господарство, дивувалися з його впорядкованості та з небаченого досі реманенту. Трусили грушки, рвали вишні, хвалили смачні пиріжки. Відпочивали на сіні, а потім ще раз і вже остаточно вирішили, що їм без України аж ніяк не можна...

Олена не звертала уваги на такі їхні висновки. Не дослухалася вона й до слів сусідки Прісі, яка водила полохливо чорними, мов терен, очима, шепотіла їй, що вже загадали звозити до зборні якусь "контрабацію", що їхній старший кричав, як ошпарений, у зборні, гатив об стіл наганом, а пізніше почав стріляти в стелю...

— Господи, як же страшно було! — докінчила чорноока молодичка.

Та Олена нічого того не чула, бо вже не одна струна, а цілі акорди владно звучали в її душі, і вона поринула в їхні теплі, пестливі хвили...

Надвечір, коли Левонтій був уже дома, у двір зайшов якийсь чоловік у сірій світлі. Рябко, гавкаючи, кинувся був на нього, але зразу закрутив хвостом і почав лаштитися. Олена теж пізнала кума Дмитра. Вона знала, що він отаман місцевого загону Вільного Козацтва, і злякано дивилася на нього. Але той спокійно привітався з усіма, сів на прильбі, скрутів цигарку і завів з вояками розмову, розпитуючи, хто вони, звідки... Часом спільну розмову переривали жарти і сміх.

Аж ось вартовий червоногвардієць погукав з вулиці:

— Товариші, катай на кухню! Там на вечерю жирнющого кабана засмажили!

Схопивши манірки, вояки побігли. Дмитро й Левонтій залишились самі. Тепер розмовляли в півголоса. Нарешті Дмитро підвівся. Олена знімала з тинка висохлу білизну і почула останні слова Дмитра:

— ...отже, перед світанком, Коряк ударить з Козацького Яру, а ми зайдемо від греблі... Ну, бувай, іду вже... і, потиснувши руку Левонтію, кум пішов.

Олену огорнула якась неясна тривога. Почуті ненароком кумові загадкові слова непокоїли її. Пораючись біля худоби й готовчи потім вечерю, вона раз-у-раз згадувала їх... Левонтій, заглиблений у свої думки, не помічав її хвилювання.

Повечерявши, спати, як і вчора, лягли в хаті. Темрява й задуха гнітили Олену, і вона навстіж відчинила двері надвір. Але й це мало допомогло. Ось гавкнув Рябко і замовк. Прогупали кроки — це червоногвардійці повернулись з вечери. Вони голосно щось розповідали один одному і безжурно сміялися... Цей сміх раптом прояснив Оленчині думки...

Вона зрозуміла зміст Дмитрових слів. Великий Боже! Так от, що значили вони! І як вона досі не догадалася?! Це ж він хоче несподівано заскочити цих людей... Тут буде бій, проллеться кров, лютуватиме Смерть... і загине цей веселій юнак, що повернув їй дитинство і юність... А там, далеко, в похилій хатині край болота, чекатиме на нього стара мати, щовечора виглядатиме за селом, спершись на самотню березу над шляхом... Та й інших земляків її ждатимуть там, у рідному краї, жінки їхні й діти маленькі... Невимовний жаль стиснув їй серце. Треба їх якось врятувати... Подушка нестерпно пекла їй голову... Треба це рішати скоріше, бо час не жде...

Осяяна якоюсь рішучістю, Олена підвелається і нечутно вийшла з хати. Обережно причинила двері і, підійшовши до клуні, тихо проказала:

— Прошка...

* * *

Натомлене село, вкрите зоряною ковдрою ночі, міцно спало. Ніде ні вогника, ні руху. Лише цвіркуни виводили свої тріскотливі серенади, та ще жаби над ставком пробували свої голоси. Ось одна несміливо взяла високу ноту, і тоскна мелодія поплила над водою. До неї заскрекотала інша, але недоладно, і обидві засоромлено стихли. За кілька хвилин ще раз спробували, але ніч поглинула їхні голоси, як і все довкола. На землю лягла глибока тиша...

Раптом сухе цокотання кулеметів порвало цю тишу...

Олену підкинуло на ліжку. Вона підвелається і хвилинку сиділа, стримуючи тремтячою рукою несамовите калатання серця.

Потім гукнула Левонтія. Не почувши відповіді, простягла в темряві руку, намацала лаву, на якій спав чоловік. Лава була холодна й порожня. Неприємний холод, скрадаючись, поповз по спині і здавив потилицю. Встала, наткнулась на стіл, вибігла за двері, ще раз погукала:

— Левонтію, де ти?!

Ніхто не відповідав. Вона побігла до клуні — в клуні не було нікого... Холодний піт обілляв Олену, вона затрусила, ніби в пропасниці...

Стрілянина тим часом скаженіла чимраз дужче. До клекоту кулеметів уже додавалися голосні сальви й поодинокі постріли гвинтівок, оглушливо рвались гранати, валували собаки, глухо лунали людські голоси. Затиснувши потерплі руки, Олена напружено вдивлялася в темряву. Не знала, скільки так стояла, задерев'янівши.

Її розбудив зляканий синів голос:

— Мамо, де Ви? — гукнув з хати.

Ноги були важкі й неслухняні, ледве відірвала їх від землі.

Гриць стояв на порозі. В темряві руки їхні доторкнулися.

— Що це там, мамо?

— Не знаю, сину...

— А де тато?

— Пішов довідатись, що там діється. Іди спати, дитино...

Але Гриць не хотів спати і не йшов від матері. Закутавшись у кожух, вони сіли під хатою, вслухаючись у стрілянину, якій, здавалось, не буде кінця.

Олена не помітила, як на сході, підіймаючи чорну важку запону, викотився великий почевроніль місяць. Налякана темрява поволі танула. По землі поплавували зловісні тіні. А місяць невпинно підбиравсь щораз вище.

Стрілянина поволі вщухала. Лише де-не-де зненацька ще проривалися поодинокі постріли. Блідли й одна по одній хovalися зорі. Місяць уже скидався на склисте кружало. Бузковий відтінок упав на білі хати, на бліді обличчя матері й сина. Угрівшись під кожухом, Гриць спав.

Ніжно, щоб його не розбудити, звільнила Олена плече з-під синової голови й поклала хлопчука на призьбу, а сама, сповнена тривожного чекання, вийшла за ворота.

Вулицею ішли червоногвардійці. По двоє та по троє, вони прямували до зборні. Ось від них відкремлюються дві постаті. Підходять ближче. Олена візнає Прошку. Обличчя його сіре й утомлене, але він усміхається.

— Ось кому треба дякувати, а не мені, товаришу командире, — звертається він до другого й показує на Олену.

Командир бере її за руку, та Олена цього не помічає. Вона дивиться на середину вулиці, де, підштовхувані багнетами, йдуть кілька чоловіків...

Попереду — Левонтій. Руки йому зв'язані, він без шапки... Із-за вуха на шию стікає кров... Левонтій пильно дивиться на свій двір, тривожним поглядом шукаючи Олену, і бачить, як командир із задоволеним усміхом потискає її руку...

Страшний здогад пронизує мозок... стогін несимволічної муки виривається з широких Левонтієвих грудей. Він заплющає очі, здигається, а на його обличчі відбивається безмірна огіда...

Олена не може рушитися з місця, перед нею усе загойдалося і попливло... Вона простягає вперед тремтячі руки, щось беззвучно шепоче пересохлими вустами...

— Пустіть! Пустіть моого тата! — рве ранкову тишу дитячий крик.

Стрілою летить Гриць до батька і, напоровшись на багнет, ойкає, присідає.

Знепритомніла Олена каменем падає біля брудних командирових чобіт...

Німеччина 1947 р.
(В журналі "Молода Україна" друкується вперше.)

Митрофорний протоієрей
Іоанн Швець

МОЛИТВА

НЕ ПЛАЧ, ЗНЕВАЖЕНА СОФІЄ !

Ми до Вкраїнської Премудрості своєї
Покійне тіло Патріарха віднесли.
Те найдорожче з днини оції,
І їй — Софії нашій, віддали.

Вона, тисячолітниця, віками
Навчала правдам Божим наш народ,
З нами раділа, плакала із нами,
За землю з ясних зір і тихих вод.

Вслухалась у гетьманів клопітливих,
Приймала клятви щиріх козаків,
Страх наганяла на дітей зрадливих —
Ось так служила службу від віків.

Святую Службу Богу і Вкраїні...
Бачила все і свідчила завжди.
Та те, що пережила вона нині,
Страшніше є від муки і біди.

З-під її лона в лютості й сваволі
Підступне яничарство в бій пішло.
Травило газом і топтало волю,
Так, наче пекло люте ожило.

...Не плач, зневажена, занедбана Софіє !
Чи ж тобі вперше зрадницьку ганьбу
Вуж з пекла на очах твоїх посіяв,
Знов не минув загублену добу...

...Ta все ж серед гризот живе надія.
Нас любить Бог, тому і ворог б'є,
А наша вічна страдниця Софія,
На глум ворожий тіла не дає.

Схилилась, мов Скорботна Мати, плаче
І молиться за тих, що ще живуть.
Нехай Господь нахилиться й побачить
Її печаль й тернисту нашу путь.

Хай виведе народ наш із неволі,
Простить, благословить і умудрить
Закоханих в життя і в рідну волю...
Бо нам для Бога й України жити !

липень 1995 р., м. Київ.

Боже мій, я молюсь за Вкраїну,
За розтерзану неньку свою.
Крізь заблукану, зморену днину
Я її відголоском стаю.

І одного прошу в Тебе, Боже,
Порятуй лиш розп'яту й святу.
І вона, так обтяжена, зможе
Незалежно служити Христу.

Збережи її, Боже, від зради,
Що заносять сюди вороги.
Хай талантом її буде правда,
А добро, як питво для снаги.

І вона принесе Тобі жертву
Найщирішу на грішній землі.
Я молю: Ти не дай їй умерти
Тут, на Київській кручі-скалі.

Воскреси в патріаршому чині,
Хай проснеться затлумлений край !
Боже мій ! Поможи Україні
І народу її помагай !

Земле рідна свята, працьовита,
Що прибралася в Божу красу !
Я тебе, так сльозами обмиту,
До Христа, до небес вознесу.

Ти безсмертна у Божих талантах,
Україно ! Народ твій воскрес.
Україно ! Софійська Оранто,
Ти сягаєш руками небес.

25 травня 1992 р., м. Київ.

(Із збірки священичих поезій "Оранта чекає".
Київ, "Духовна Академія", 1999 р. Допис про
отця Івана читайте на сторінці 8-ї цього журнала.)

Світлана КУЗЬМЕНКО

БЕЗСМЕРТЯ

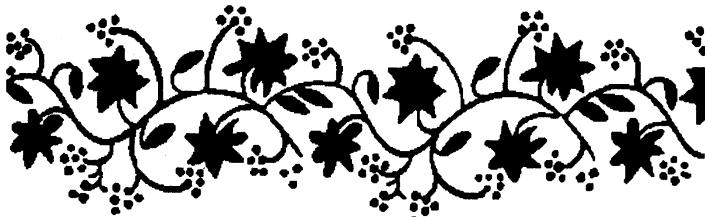
Не вірю я, що всі ми проминальні.
Насправді проминальний тільки час.
Бо кожний з нас у вічному єднанні
З усім життям, що лине біля нас.

До чого доторкалась наша думка.
Руки і серця людського тепло.
Не може бути справжньої розлуки
Ні з кимсь, ні з чимсь —

Що вже колись було.

У світлу пам'ять моого незабутнього чоловіка поета Бориса Олександрова-Грибінського, первого редактора журнала "Молода Україна", що 20 років тому, 21 грудня 1979 року, відійшов у Вічність, дарую на пресовий фонд журналу \$100.00.

Світлана Кузьменко-Грибінська.

Ліна МАЙБА

ОТЕЦЬ ІВАН

Суботньої днини моя знайома, хвора вчителька-кіянка, безнадійно шукала священика — щоб терміново освятити свою квартиру, в якій це священодійство ще ніколи не відбувалося за всі довгі роки. І господині здавалося, що в її оселі перебуває якась темна сила, котра відбирає сон, розхитує нервову систему, шкодить здоров'ю. Жінка обійшла Володимирський собор, храм Івана Богослова та інші, перепросила церковних служителів, однак марно: всі зайняті й негайно піти до неї ніхто не може. Лише отець Іван, побачивши розпач в очах прихожанки, пообіцяв і зробив! Через пару годин прибув з помічником і освятив належним чином домівку. Вона тієї ночі спала спокійно, немов дитя, і поволі, але упевнено, стала видужувати.

Хто ж він, її духовний рятівник?

Отець Іван Швець, відомий багатьом в Україні: впродовж кількох літ він по Українському телебаченню й радіо коментував Богослужіння великих церковних свят. Запам'ятався його голос і зміст слів, сповнених духовного піднесення, філософського осмислення й ліризму. А ще він вправно і надхненно проводить службу Божу в церкві Іvana Богослова, колишній Трапезній Михайлівського Золотоверхого собору, на вулиці Трьохсвятительській. Проповіді протоієрея Івана лунали і у Володимирському соборі, його виступи чули в Академії мистецтв України та інших закладах, перед широкою громадськістю. Він освячував навчальний корпус Академії внутрішніх справ України, військовий прапор наших Збройних Сил, культурні пам'ятки, благословляв з'їзд "Просвіти" та інші важливі акції.

У Києві вже мешкає з родиною п'ять років: у нього премила дружина Стефанія, донька—випускниця школи і восьмикласник син. А запросив його на роботу до столиці владика єпископ Даниїл: отець Швець допомагав розбудовувати школу Української Православної Церкви Київського патріархату. У навчальних закладах УПЦ він викладає курси — з проповідництва, дослідження Євангелії, Біблістики, історії помісних церков.

Уже спочилий патріарх Володимир активно зауважав отця, вгледівши в ньому ще й журналістський хист, до редактування й випуску часописів "Духовна академія", "Київський патріархат", "Православний вісник". А ще Іван Швець — цікавий і самобутній поет. У 1995 р. побачила світ його перша збірка поезій "Образ" завдяки підтримці фундації імені Ольжича та особисто голови її Миколи Плав'юка, фонду по відродженню Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря, керівництва Київського патріархату, друзів і добрих людей. До книги увійшли вірші—роздуми, написані протягом 18-ти останніх років священослужіння. В них — переживання й погляди автора на життя та реалії сучасності, тривоги за долю Церкви, народу, Матері-

України. Перед читачами постає образ віруючого сучасника, котрий самовіддано служить українському православ'ю, що його десятиліттями ганьбили атеїсти, безвірні, різні вороги.

Родовід отця Івана бере початок з Тернопілля, з—під славного й святого Почаєва. Батько вже 55 років служить священиком, мама співає духовні пісні. Доля їхніх чотирьох дітей пов'язана з українським православ'ям: брати Іван, Олександер та Ігор — душпастири, сестра Антоніна, дружина священика, керує церковним хором. Попівським синам і донькам у прокомууністичні часи аж ніяк не легко було читися, складати екзамени, "виходити у люди". Ось і Іванові зволікали з видачею шкільного атестату, псували нерви, хоч мав відмінні оцінки з основних предметів. Відслужжив у війську, а потім — духовна семінарія в Одесі, де й подружив з теперішнім ректором Київської академії, владикою Даниїлом. Згодом Іван успішно закінчив заочно і Московську духовну академію. Захистив дисертацію за фахом, став кандидатом богословія.

Його праця розпочалася на Львівщині: десять літ він служив священиком у Самборі, опісля у кафедральному соборі святого Юра та Покровській церкві в обласному центрі. Ще з тих 70—80-их років йому болить і подосі міжконфесійний розбрат в нашій духовності. Він завжди і скрізь проповідує мир та злагоду поміж людьми, доступно і щиро доносячи слово Боже до їхніх сердець. Людяність, доброзичливість, делікатна м'якість привертають увагу під час спілкування з ним. І, звичайно, перевісім, глибокі теологічні знання та знання з історії України і рідної літератури. Менше живе минулим, а спрямовує свій погляд у майбутнє. І сповідує єдину в Україні церкву. Прагне і робить усе можливе для того, щоб люди хотілийти до храму, щоб слово священика стало привабливим, притягальним, необхідним.

Він чинить спротив усякому сектанству, розвінчує небезпечних душманів і старається кріпити нашу тисячолітню віру. Бо тільки з нею, вважає, можна зробити щось прекрасне для своєї вітчизни. Ощасливити всіх нас здатен тільки Господь, котрого належить привести до кожної установи, уряду, Верховної Ради. Гарантія успіху — лише в Ньому. "Завжди відчуваю побіля себе присутність Божу і Його допомогу... І вірю, що Він не залишить нас надалі, адже шість років зберігав державу нашу..." Отець Іван — поборник мови й ментальності, віри, надії й любові української. Почуття національної принадливості розвиває у своїх вихованців — "щоб не поганьбили затім звання випускників".

Священик завжди в оточенні молоді. До нього ідуть за порадою і поміччю. Гідний представник Української Православної Церкви Київського Патріархату наставляє юну зміну, яка невдовзі поповнить новими і міцними кадрами нашу національну конфесію.

(З архіву ж. "Нові дні", Торонто, Канада.)

ДОПОВІДЬ

голови Демократичної партії України Володимира Яворівського на VII позачерговому з'їзді партії (Київ, 15.05.1999 р.)

Так, історія наша кручена, ламана і часто — вочевидь абсурдна. Впродовж кількох століть бездержавний народ був зданий сам на себе. Кожен мусив витворити свій маленький самодостатній світ, щоб вижити, зберегти себе, родину, своє генетичне продовження.

Населення, народ переростають у вищу форму історичного буття — лише тоді, коли більшість консолідується довкола фундаментальної ідеї. А ми не мали більшості, коли піднявся Мазепа, ми не мали більшості, коли встав над Україною Шевченко. Ми не мали більшості, коли на початку двадцятого століття впала Російська імперія і на коротку мить склалася ситуація, коли ми могли вирішувати українську долю самостійно. Тому знову нас відштовхнули на допоміжні ролі. І щоб ми ні нащо більше не претендували — нас треба було ще рішучіше розділити, розсісти на виснажені сегменти аж до родини. Ґрунт для цього вже був підготовлений у двох попередніх століттях. Тому нас легко втягнути в громадянську війну, яка в різних, але завжди найжорстокіших формах, точилася до Другої світової війни. Нас легко ділити на "самостійників" і лояльних до Москви, на куркулів і комуністів, на "прогресивний народ" і "ворогів народу", на атеїстів і віруючих, на комуністів і безпартійних, на тих, хто гнів у концтаборах і тих, хто тимчасово ще залишився у великому "соцтаборі". По Другій світовій війні було тільки модернізовано методи. Нас розсікли на "бандерівців" і "змоскальщених", на тих, що потрапили до полону і тих, що дійшли до Берліну, на тих, хто (навіть не зі своєї волі) залишився на окупованій території і "остарбайтерів". Навіть мертвих розділили на тих, хто погано у бою і тих, хто — на шибеницях, в газових камерах, Хорольських ямах і Бабиних ярах.

І коли, здавалося, що вже всі методи поділу було вичерпано, настанок — у сімдесятих-вісімдесятіх роках нас розсортували на інакомислячих, просто мислячих (теж дуже небезпечних) і на немислячих "гомосовєтікіусів", з яких, нарешті, мала утворитися заповітна більшість.

Слава Богу, не вийшло! Історія стомилася від божевільного експерименту над великою кількістю націй.

І коли в 92–93-му над Україною розвівся рожевий туман велелюдних мітингів, романтичних уявлень про самих себе, про наші можливості і наше завтра — неупереджений, реалістичний розум — міг вжахнутися від правди: ніякої омріяної нами єдиної України нема! Ми її давно втратили. Є маленькі, залежні від чогось або когось україни, які існують вегетативно і готові тільки до боротьби між

собою. Повторюю: готові до боротьби між собою, а не утворення єдиного духовно-національного, соціально-економічного суспільного ества на ім'я Власна Держава.

Ось вона, жорстка наша українська реальність наприкінці століття: маємо суспільство, роздерте, розшматоване і по вертикалі, і по горизонталі. Тільки-но, повертаючись до єдиного Бога — ми маємо аж три гілки православ'я, які ще й не підступали до примирення, ще рахують споруди і душі пастви. Нас розділено на "східняків" і "західняків", хоч безробітні зі сходу і заходу сплять в одних російських бараках, добуваючи нафту в Сибіру чи будуючи дачі в Підмосков'ї, або ж об'єднуються на стамбульських базарах чи найчорніших роботах в Німеччині. Ми розділені на "україномовних", "руськоязичних" і "суржикових", хоч не чуємо один одного, як народжені глухо-німими. Ми розділені на тих, хто із зав'язаними очима готовий іти за комуністами, навіть якщо ті йдуть назадгузь, ведучи людей туди, де вже все безплідне й омертвіле, де чигає привид нової громадянської війни. На тих, хто взагалі нікуди не хоче йти, вилізши на піч і позираючи, який там сьогодні прапор над сільрадою? На тих, хто п'ятий місяць виглядає листонюшу з мізерною пенсією, вголос лаючи таку незалежність і таку державу, досі уявляючи її, як репресивне страховисько, яке, однаке, колись платило за страх. На демократів, які хотуть якоюсь іншої України, якихось реформ, якоїсь демократії, НАТО, землевласника, але самі розділені на кілька десятків партійок, на тих, хто сидів у тюрях і тих, хто чомусь не сидів там, на великих патріотів і маленьких. Найбільша патріотична потуга Рух — сьогодні вже рухається у двох напрямках.

Ми розділені на тих, хто, відчувиши, як знесилів тоталітарний каральний кулак — першими урвали найласіший шматок від державного пирога і вже мають вілли на берегах теплих океанів, засекреченні рахунки в іноземних банках, запасне громадянство, і тих, хто ще в очі не бачив на українських грошах ні Грушевського, ні Шевченка, ні нового українського пашпорта, бо ні за що його викупити.

А ще весь день оглушує ось таку Україну безпомічний і від того такий озлоблений елемент з Верховної Ради. За день більший український громадянин такого наслухається, що нормальний розум і нормальна людська психіка просто нездатні скласти це в якусь систему: за один рукав куфайки Україну тягнуть до Гени Зюганова, за інший — до Європи. Одні українця, який проголосував за незалежність називають "тупоголовим хохлом", через хвилину він уже чує з тієї ж трибуни заклик

пошанувати хлопців, які полягли під Крутами, далі довідується, що в нього "антинародний президент і уряд". Що колгоспи — це державне кріпацтво, якого нема ніде в світі. І тут таки — що українець без колгоспу жити не може. Вчора він слухав, що йому хочуть на п'ять гривень підвищити пенсію (хай би цю платили вчасно!), а сьогодні — генпрокурор розповідає про Лазаренкові мільйони. Недавно торжествували, що прийняли Конституцію, а сьогодні виявилося, що вона теж "антинародна". Він засинає в ірреальному фантасмагоричному світі невідомого йому Кафки чи Далі. Він ще більше не знає, хто він, на якій землі живе, хто і куди його веде? Тому більшість просто затуляє вуха, закриває очі й думає про шматок хліба на завтра.

Еспанці після жорсткої громадянської війни, швидко погамували свої пристрасті й образи, пішли на громадське примирення, й Еспанія в лічені роки стала сильною і авторитетною в світі державою. Після смертельної поразки в останній війні, маючи лише частину Німеччини — західні німці не кинулися вишукувати в себе гітлерівців чи полонених, пасцифістів чи німкень, які переспали з радянським солдатом, а пішли за своїм економістом Ергардом, який запропонував важкий, непопулярний, але шлях до економічного відродження. До сьогоднішнього дня поляки б чубились між собою — і возили б від нас контрабандою гречку, цвяхи, тушонку, годинники, як це було в 1988—1991, якби більшість не об'єдналася довкола "Солідарності" і не пішла рішуче на болючі економічні реформи.

Що ж може об'єднати сьогодні нас, українців? Голе гасло порозуміння й злагоди? Кого з ким і в який спосіб? Як інтегрувати україnofоба Мойсеєнка з націоналісткою Славою Стецько чи бодай рухівцем Іваном Зайцем? Відставного енкаведиста з упівцем, який лише недавно повернувся з Колими. Греко-католика з православним, який і не знає, що його Церква перебуває під московським протекторатом. Як "порозуміти" хрестоматійного українця, який снідає і вечеряє пісною товченою картопелю з "новим" українцем, якого навіть до туалету супроводжують високооплачувані охоронці? Та й чи треба злагоджувати вовка з вівцею, а кота з мишею?

Мій висновок після болісних розрахунків з цього приводу такий. Повне і непорушне порозуміння й злагаода бувають лише серед... небіжчиків або однокамерників, засуджених до страти. Ми — ще живі і прагнемо кращого життя. Тому мусимо оператися на лише ті постулати, які не несуть у собі вибухонебезпечних стереотипів минулого.

Розділений, ворогуючий між собою, народ просто приречений бути в меншості при вирішенні його долі. Тоді в більшості над ним завжди постають політичні шарлатани й спекулянти. Отож, нам сьогодні треба створювати більшість в українському суспільстві.

На яких базових ідеях? Час збирати каміння? Збираємо, але дехто ховає його за пазуху. Ство-

рити більшість на базі середньої кляси? Але ж її в нас немає, і вона не з'явиться на голому місці та ще в такому розшарпаному суспільстві. На ідеї українського патріотизму? Але він ще вчора колов це суспільство по-живому: на націоналістів і "нову спільність", жертвою якої став навіть сірий партійний чиновник Шелест, якого безшлесно викинули з України. Прекрасна наша українська мова, що стільки століть була ознакою хутірської меншевартости, як це не гірко, але сьогодні не виконано цієї місії в Донбасі, Харкові, в Криму, Одесі. Потрібен час. Навіть для штучно зросійщених українців, не кажучи вже про "російськомовних" громадян, які підтримують і обстоюють Україну, як рідну батьківщину.

Безумовно, ми приречені ще тривалий час сприймати, як діючу в суспільстві силу і антиукраїнську частину комуністів, і соціальну демагогію соціялістів, і спротив біологічних рішень україноненависників, і наявність "ніяких". Але названих ми мусимо сьогодні залишити в меншості.

Для цього треба не прогавити унікальний історичний момент: вже зараз можна консолідувати більшість українського народу на трьох фундаментальних ідеях:

— Ми хочемо жити в суверенній українській державі, а не в причільному вагоні чужого поїзда. Ще немає ладу в цій державі? Давайте разом наводити його.

— Ми за демократичний шлях розвитку України, за контрольованість і прозорість влади, за рівність можливостей, за правову захищеність кожного, за відкритість суспільства. Той, хто проти цього — це вже клінічний інцидент.

— Ми за те, щоб швидше і розуміше реформувати стару, безперспективну економіку, яка виснажила наш розум і силу, відкинувши на узбіччя світової цивілізації.

Отже, Україна, демократія, фундаментальні економічні реформи. Хіба це не, хай навіть переходна, національна ідея для утворення на цій основі більшості для виходу з кризи, хаосу й соціального пессимізму?

Хто проти?

Проти може бути лише невілікований україножер або моральне перекотиполе без кореня й крони. А їх таки на нашій землі меншість. То чи є сьогодні в Україні сформована політична потуга, яка готова взятися за національну ідею такого всеодержавного консолідаційного масштабу, розпропагувати її, розтлумачити, занести в кожну хату і в кожну душу і вийти з нею на вибори? Вийти і перемогти. І взятися за найголовніше: за виведення нашого народу зі стану соціального пессимізму, розгубленості й зневіри. Задумаймося спокійно і неупереджено: чи сформувалася така партія в Україні?

Про лівих — не може бути й мови. Адже саме вони за сімдесят років, пропустивши український народ через криваві жорна, зробили все, щоб цей

народ займався самоїдством, "клясовою боротьбою", доносами, анонімками, боговідступництвом, втратою власної гідності. В кількох поколіннях виходувався цей хохлосоветікус. Він жорстоко замовбаний ними і за рахунок нього вони й сьогодні існують, як впливова політична сила та ще й нав'язують йому свою політичну волю. Отже, про лівих мова йти не може.

Хто ж справа і в епіцентрі? Навіть Рух, до розколу — найвпливовіша права партія — міг претендувати лише на вісім громадян із ста в Україні. Сектор, як це не гірко визнавати, дуже вузький, можна сказати, навіть вузько елітарний. Oprіч підтвердження того, що в правому крилі він таки залишався лідером — загально національний результат — жалюгідний. Навіть Рух не здатен був виконати місію носія загально національної ідеї, прийнятної для більшості, про яку я казав вище. Навіть Рух. Він за будь-яких обставин і розкладок ніс на собі стереотип різкої радикальності, національного романтизму й "західняцтва". Про інших — марно й говорити. Маючи ембріональні ознаки демократії в суспільстві — уже натворено кілька християнсько-соціально-консервативно-ліберально-національно, навіть —народно демократичних філій, що підтверджує трагічну відсутність справжньої, фундаментальної демократії в суспільстві. Намагалася взяти на себе цю роль наша Демократична партія. Шляхом помилок і спроб, бо іншого шляху не знали. Згадаймо перший в Україні політичний блок "Міст", основною опорою якого ми були. Згадаймо нашу Декларацію про громадянське примирення в українському суспільстві, підписану більшістю політичних партій, релігійних конфесій, національних громад і громадських організацій. Згадаймо нашу ідею внутрішньої інтеграції України. Згадайте наш політичний кидок на Схід... На жаль, все виявилося безуспішним, все виводило

нас на мінне поле поразок, бо все це було працею на перспективу, а не на сьогоднішній політичний зиск. Ми стояли на цьому. Ми наближували цю перспективу. І саме тому проти нас було кинуто егоїстичну озлобленість влади та неправедний капітал. І партія потрапила під колеса. Знищено її образ, як незакорумпованої, справді патріотичної, публічної, об'єднуючої політичної сили в Україні. Сьогодні влада й капітал уже створили її новий образ — партія з переламаним хребтом, напівпризвітаною, напівніма й глуха, існує за рахунок несплачених до державного бюджету сорока мільйонів гривень, тобто — за рахунок невиплачених зарплат і пенсій, покірна деморалізована колона політичних полонених. Вона вже не просто така, як десятки інших. З неї хочуть зробити — найнепомітнішу, щоб повністю скомпромітувати на кілька років саму ідею демократії в Україні.

Отже, немає такої сили сьогодні в нашому суспільстві. І все робиться, щоб її і не було найближчим часом.

Однак трагічний парадокс у тому, що всі разом — праві та правоцентристські партії могли б виконати таку історичну місію. Всі разом. Від СДПУ(о) — до КУН-у до СДПУ(о).

Тому, як би це не було болісно, які б втрати ми не понесли, на які б компроміси нам не довелося піти, щоб виконати роль перших справжніх демократів в Україні — ми повинні одважитись на відчайдушний крок, як робили це в дев'яностому, дев'яносто першому — думати лише про Україну, про її долю, а не про своє, хай і до болю рідне гніздо (з лелекою чи бджолою)*. Ми, саме ми, мусимо першими в новітній українській історії кинути виклик малоросійському самоїдству й хуторянському егоїзму і — подати приклад об'єднання з тими, які відрізняються від нас хіба що назвою, вдачею лідера, адресою та значком на вилозі піджака. Україні потрібна, саме така партія, яка спроможна створити їз своїх прихильників більшість у суспільстві. Саме така. Всі інші — приречені на роль політичних покриток, вони будуть зазнавати закономірних поразок або іноді — випадкових перемог. Ідея створення такої політичної сили, здається, не виголошували тільки найлінівіші німі, але ніхто не зробив і кроку назустріч одному, ніхто й не спробував переступити через власний гонор і власний політичний двір з тином, обписаним гаслами "Єдність", "Консолідація", "Україна", "Незалежність"...

В Демократичній партії, в її базовій, кореневій системі знайшлися сили, які кинули виклик цій трагічний для нашої нації псевдотрадиції, і таки пішли на реальне об'єднання. Ми — перші. Хтось нас не зрозуміє і злорадно підхихнє: "Здалися, не вистояли!". Чому Яворівський, який вів перші несанкціоновані багатотисячні мітинги в Києві, перемагав на виборах козирних компартійних тузів, угамовував провокаторів з бензовозами, — скаптулював перед інструктором провінційного міському комсомолу, яка в хаосі антиреформ гребо-

**УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
WEST ARKA
BOOK & GIFT STORE**
ОЛЬГА І АНДРІЙ ЧОРНІЙ
і син АНДРІЙ — власники

- Книжки, журнали, газети, пластинки, машини до писання.
- Різьба, бандури, вишивки, полотна і нитки до вишивання.
- Обруси і полотна з українськими взорами в гуртовій і подрібній продажі.
- Біжuterія, кераміка і криштали.
- Висилка пачок до всіх країн.

"АРКА ЗАХІД"

2282 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N9
Tel. (416) 762-8751

нула грубі гроші на горілці? Хтось отримає замані алькоголіками гривні за проведену операцію по відлученню від Демократичної партії її непідконтрольної, патріотичної, мислячої політичної основи, за перетворення її на політичний розливний цех горілчаної фірми. Та більшість громадян, які втімилися від політичної тріскотняви, шарварку і розколів у демократичному середовищі таки оцінять наш крок. І оцінять його сьогодні.

Так просто по-провінційному банально: оголосити цей з'їзд установчим з'їздом Української демократичної партії. Готові структури, представлено майже всі області. Люди — перевірені під смертельним артобстрілом. Жодного дезертира чи провокатора — все продажне одсіялося. Рідкісна партія, здатна функціонувати на скромні кошти, генерувати ідеї і стати в оборону України. Ось представники цієї партії, за два тижні вона буде зареєстрована. Яке все просте й до болю знайоме в рахітичній українській політиці. Появиться ще одна міні-партійка. Аплодисменти, "Ще не вмерла Україна", фуршетик... І трагічне запитання: "Ще не вмерла?" Я в цьому політичному фарсі участі брати не хочу. Надто коротке й минуше наше життя, щоб марнувати його на такі дурниці, якщо маємо голову на плечах і Бога та Україну в серці. Я вірю, що жоден з вас не піддастся цій спокусі.

Болісно, переступаючи через усталені стереотипи, можливо — через самих себе, через найцікавіші роки нашого життя, відданого Демократичній партії (мене це стосується не менше, як кожного з вас) ми подаємо інший приклад, на який ще не одважувався ніхто.

Звичайно, кілька років тому ми могли б освіжити кров Народного Руху, своїм вліттям у нього навіть позитивно видозмінити його образ. І щоб купити його — Антоньєві довелося б збанкрутити. Сьогодні рідний наш Рух борсається у власних проблемах, доконавши останніх націонал-оптимістів на сході й заході, півночі й півдні. Після всіх наших демпартійних потрясінь, розчарувань — встрявати ще в рухівські? Ми зголодніли за справжньою, результативною працею, зрештою — за елементарною людською радістю робити щось корисне й конкретне, дати людям надію, змусити їх повірити нам, що ми — не кар'єристи, не тріскотливі дилетанти. Що ми не рвемося до корита, а відганяємо від нього свиней. Що ми — не за владу для демократів, а за демократичну владу. Що на наших банківських рахунках і то лише тут, в рідній Україні — лежить тільки честь кожного з нас, честь наших батьків і наших дітей. Що ми не лише долучилися до прекрасного історичного факту проголошення української держави, а й допомогли її зняти із ший економічний зашморг.

Я далекий від того, щоби ідеалізувати нашого союзника — партію "Реформи і порядок". Але нам імпонує їхній економічний прагматизм, якого не має сьогодні жодна партія в Україні. Із команди

ПРП вже сьогодні можна було б формувати економічний, справді реформаторський, мозок українського уряду, уряду сміливого й рішучого, який вирве Україну з економічної трясовини. На виборах 2002-го року, коли нинішня Верховна Рада все доведе до повного абсурду, а економічний пульс держави не фіксуватимуть найчутливіші прлади — мільйони виборців змушені будуть голосувати не за газових чи нафтових баронів, що кинуть їм кіло гречки і пляшку горілки, а за відродження національної економіки. Просто більше вже ні за що голосувати.

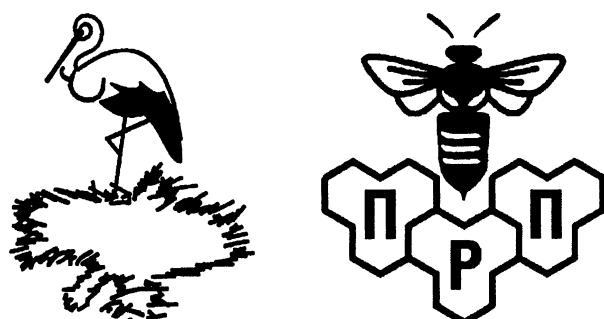
І якщо однією командою підуть Пинзеник, Яворівський, Терсьохін, Соболев, Осадчук, Шейко, Томенко, Поживанов, Гринів, Осташ, Бортник, Бондаренко, Рудик, Слєпко, Фісун, Неля Кучма — така політична сила мусить консолідувати довкола національно-економічної ідеї більшість в українському суспільстві. Мусить. Поки інші чубитимуться, вирішуватимуть проблеми вождів, розколів, назв, як і кому дорожче продатися — ми уже працюватимем на перемогу на наступних виборах. Ми не йдемо у приими, ми разом йдемо на саме вістря нової української політики. Йдемо, як перша об'єднана українська партія, члени якої не лише люблять Україну, а й знають, як її реформувати та вивести із зліднів.

Вперше в новій історії України відбувається партійний з'їзд, на якому немає шепотів: а хто буде головою, а куди мене виберуть, а ти за кого? З'їзд, на якому немає інтриг, підкупу, злости й бруду. Немає вирячених очей не дуже здорового демократа з Харкова, який два місяці закидав наші поштові скриньки доносами. Вибачайте, що згадав це при святому ділі.

Так, ми підбиваємо риску під нашим політичним минулім, але не перекреслюємо його. Ми наростили помилок, але вони мимовільні, бо ми вчилися у самих себе, більше було ні в кого. Ми маємо право сьогодні бути просвітленими й добрими, бо таким є діло, задля якого ми тут зібралися.

Бог. Україна. Демократія. Реформи. Порядок. І вистраждана єдність. Не на словах. Насправді.

* лелека — емблема Демократичної партії України; бджола — емблема партії Реформи і порядок.

ВРУЧЕННЯ ВІДЗНАКИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ПРОФЕСОРОВІ-ЕМЕРИТУ ЯРОВІ СЛАВУТИЧУ

(Посольство України в Канаді) — Наприкінці жовтня 1998 р. у посольстві України в Канаді відбулася урочиста церемонія вручення державної нагороди України, відзнаки президента України — ордена "За Заслуги" III ступеня письменникові, громадському діячеві, професорові-емериту Альбертського університету Ярові Славутичу (Григорію Жученкові).

Яр Славутич, удостоєний цієї високої нагороди, як зазначається в Указі Президента Л. Кучми, за багаторічну плідну літературну, наукову і громадську діяльність, вагомий особистий внесок у збагачення української інтелектуальної та мистецької скарбниці та у зв'язку з 80-річчям з дня народження.

Представлення до нагородження Яра Славутича відбулося за поданням Спілки письменників України при підтримці Державного комітету з питань національностей та міграції, Інституту літератури з Академії наук, товариства "Україна" за погодженням з посольством України в Канаді.

Під час вручення ордена посол України в Канаді В. Фуркало відзначив, що ім'я відомого українсько-канадського поета, дослідника, діяча, палкого пропагандиста української мови й літератури, лавреата численних премій, Яра Славутича широко відоме як у Канаді, так і в Україні. Разом із привітанням В. Фуркало додав, що, крім Яра Славутича, лише кілька громадян Канади українського походження удостоєні високих нагород нашої держави, що є свідченням видатного таланту і визначних заслуг перед українським народом Яра Славутича.

СЛОВО ПОДЯКИ ЯРА СЛАВУТИЧА

(Після отримання відзнаки президента України — Ордена "За Заслуги" III ступеня від посольства України в Оттаві 2.X.1998).

Достойний После! Шановні пані й панове! Досі мені доводилось отримувати премії та відзначення як у діаспорі, так і в Україні від громадських організацій чи наукових та інших інституцій. Сьогодні, вперше у моєму довгому житті, я отримав Орден Президента "За Заслуги" третього ступеня від посольства Української Держави. Я глибоко вдячний за високу державну нагороду.

У моїй літературній творчості та в науковій і професорській діяльності я завжди прагнув бути державником, брав посильну участь у державотворенні і пером (у поезії та літературознавстві), і зброяю (в Чернігівській Сіці). Із моїх 80-ти, понад 60 років присвятив я літературі, в якій жадав бути виразником національної ідеї, правдоносцем України, і майстерно збагачувати скарбницю українського слова.

Яр Славутич, автор державницької книги "Маєстат" (1962, 1997).

Оттава, столиця Канади, міцно увійшла в мій життєпис. Ще 1963 р., коли в Едмонтоні вшановували пам'ять жертв голодомору 1932–1933 років, представник посольства Радянського Союзу (здесьється, його ім'я було Подакин) запекло опонував мені та іншим українцям, називаючи нас усіх брехунами за те, що ми всьому світові говорили й писали про жахливі злочини московського Кремля, який, успадкувавши практику московських царів, систематично винищував українську націю — хліборобів голodomорами, а наш провід розстрілами та гулагами. Майже вся Україна засіяна масовими могилами. Розстріли у Вінниці та Биківні стали символами звірячих розбоїв комуністичної партії Радянського Союзу.

Це тут, в Оттаві, 1982 року, в Національній бібліотеці Канади, Українська Могилянсько-Мазепинська Академія Наук присвоїла мені почесне звання поета-лавреата, одночасно з першою премією від Українського літературного фонду ім. Івана Франка в Чікаго — за книгу Зібрані твори (1978).

Сьогодні в Оттаві я прийняв високу державну нагороду, яка вшановує мене за літературну творчість, освітню та громадську діяльність, таким чином схвалюючи жертовну працю української діаспори на Заході.

Я безмежно радий із того, що Українська Держава, завдяки президентові Леоніду Кучмі, утверджується на світовій арені. Дякую працівникам посольства України за підтримку рекомендацій Спілки письменників України та Інституту літератури ім. Т. Шевченка Національної Академії Наук України, що подали ініціативу у відзначенні моєї особи.

ЯР СЛАВУТИЧ

— ПОЧЕСНИЙ ПРОФЕСОР УНІВЕРСИТЕТУ В УКРАЇНІ

Восьмий рік ми знайомі з професором Яром Славутичем. І щороку, а торік двічі, він приїздив в Україну. Всього з того часу, як там запахло свободою, а тим більше, коли стала вона вільною, незалежною державою, цей відомий на американському континенті і на рідній землі, поет і вчений побував там десять разів.

Що й казати, далеко не кожний емігрант може похвалитися цим, хоч, переконаний, що переважна більшість людей любить свою землю, свій рідний край. До цього слід додати таку немаловажну деталь: Славутичеві виповнилося вісімдесят. А в цьому віці не дуже розгуляється. Напевне, і у професора є свої болячки, але ми про них ніколи не ведемо мови. У нас є набагато важливіші, цікавіші теми для співрозмови. Ну, хоча б про внутрішнє й зовнішнє становище в Україні, які там державнісяги, який на даний момент український "дух"...

Цікаво й те, що кожного разу моєму колеzi влаштовують в Україні якийсь сюрприз. Приміром, 1992 року за збірку *Слово про Запорозьку Січ* йому присуджено премію імені академіка Дмитра Яворницького від Спілки письменників України та її Дніпропетровської філії. А Чернівецька організація Спілки письменників України вручила Ярові Славутичеві премію імені Дмитра Загула за книгу *Розстріляна муз*. Особливо вирізнили нарис про цього талановитого поета, якого замучили в сибірському гулагу разом із багатьма мільйонами інших українців.

Ще 1990 р. у Дніпропетровському проф. Ярові Славутичеві подарували символічний великий зубчастий ніж. Подарунок, звичайно, приємний, але як його перевезти до Канади?

— Ще звинуватять діда в причетності до мафії, — сміється Яр Славутич. — Вирішив я той "свячений ніж" подарувати письменникові Данилу Кулиннякові, як символ вільної України.

У Львові на заводі світильників, де Яр Славутич виступав із доповідю перед робітниками, дирекція підприємства подарувала йому великий світильник — як світочеві у Канаді.

Виступав Яр Славутич у Севастополі перед моряками Чорноморської флоти на військовому кораблі "Славутич". Із вдячністю синки та онуки слухали свого зарубіжного гостя, часто його бесіду переривали бурхливими оплесками. А капітан корабля Жибарев із великою подякою вручив канадцеві українського походження Почесну Грамоту — від імені командування флоту.

Були й інші подяки, нагороди, сувеніри тощо. Так помаленьку у проф. Яра Славутича назбиралася ціла колекція нагород і сувенірів з України.

Знаменно те, що проф. Славутич не засиджу-

ється на одному місці під час своїх відвідин України, і не в гості до тещі на млинці він приїздить, а на працю, на звичайну працю професора української літератури та поета, члена Спілки письменників України.

Зокрема під час останніх відвідин, він побував у місті Донецькому. У місцевому університеті прочитав доповідь на науковій конференції, присвяченій пам'яті Василя Стуса. Одночасно Яр Славутич узяв участь у конференції з нагоди 100-річчя з дня народження Володимира Сосюри, з яким у юнацькі роки, ще навчаючись у Запорізькому педагогічному інституті, зустрічався на його літературному вечорі.

Рухливий і непосидючий Яр Славутич скрізь устигав, усюди побував. Нинішнього року Шевченківські святкування проходили на сході України. І професор-емерит Альбертського університету виступав із промовами у Донецькому, Алчевському й Луганському перед багатотисячними авдиторіями під відкритим небом.

З цієї нагоди він подарував для східно-українських бібліотек 12 комплектів свого п'ятитомника (Київ, "Дніпро", 1998) та літературно-критичного збірника *Творчість Яра Славутича*, 1997, том другий, 912 стор., якого впорядкував проф. Володимир Жилі з Тексаського університету в Лабоку.

1998 року на центральній площі Донецького відкрито пам'ятник Тарасові Шевченкові. І, нарешті, після різних маніпуляцій з боку місцевих влад, у Луганському було вроно відкрито меморіальну дошку на хаті відомого правозахисника Івана Світличного. Серед закордонних гостей був присутній і Яр Славутич, який написав розвідку про поета-мученика.

Усім українцям відома Савур-могила біля Донецького. Сюди на екскурсію приїздила група студентів Запорізького педагогічного університету. Як відомо, цей вищий навчальний заклад, тоді ще педагогінstitut, закінчив 1940 р. Яр Славутич. І дуже долучно виступив у Запоріжжі перед молодою громадою майбутніх учителів.

Відрадно, що з ініціативи кількох професорів, до 80-річчя з дня народження Яра Славутича земляки приготували до друку *Запорізький збірник* за редакцією проф. Віктора Чабаненка, який нараховує близько 30 статей про творчість поета. Книжка вийшла у світ 1998 року.

На книжкових полицях України з'явилися два подібні видання — *Січеславський збірник*, якого упорядкував Микола Миколаєнко, та *Херсонський збірник* за редакцією Анатолія Крата, які присвячені ювілеєві поета. З цієї нагоди Яр Славутич відвідав Січеслав і Херсон, де виступав перед сту-

(Закінчення на стор. 16-й.)

Віра ВОРСКЛО

З НАГОДИ СІМДЕСЯТП'ЯТИЛІТТЯ ПОЕТЕСИ ГАННИ ЧЕРІНЬ

Сімдесятп'ять довгих літ
Відцвіло, як маків цвіт,
У поемах, у романах,
В небесах, на океанах
У поезії блищить,
Зберігає кожну мить
Про кохану Україну
Й другу матінку чужину
Розповість буваль-пронозу:
Наши радоші і сльози,
Нашу вогняну добу,
Як вели ми боротьбу.
Ах, той "Лист із України"
Не змарніє, не загине,
Бо історії у нім
Золотий палає німб.
А в "Словах" в Сибіру зеки
В каруселі небезпеки
Молять Господа про волю
Й України кращу долю.
І "Держава" сурмить сурму
Про добу зрадливу, хмурну —
Кличе нас на барикади,
Щоб боротись проти зради.
Сімдесятп'ять довгих літ
Вкарбували в слів граніт:
"Треба вміти в світі жити,
Щоб слід хосенний залишити."

19.V.1999

бадьорости, творчого довголіття!". Підписались — Юрій Мушкетик, Олесь Лупій, Володимир Дрозд, Віктор Кордун, Орест Сливинський, Микола Семенюк.

Ганна Черінь видала біля 30-ти книжок, деякі з них в Україні, де вона перевидала роман "Слова" 1991 року. Про неї в Україні вийшло дві книжки: "Творчість Ганни Черінь" і "Ганна Черінь — літературний портрет" Петра Сороки. Ми від діяспори їй бажаємо творчих успіхів і підтримки читачів. Можна купити такі її книжки (ціни зазначені з пересилкою): "Калейдоскоп", збірник цікавих статей і репортажів, 15 долярів; "Навколо світу", 15 долярів; "Їдьмо зі мною знов", 20 долярів; "Смійтесь зі мною!" і "Смійтесь зі мною знов!" — дві книжки 25 долярів; "Ганна Черінь — літературний портрет" Петра Сороки, 15 долярів.

Адреса:

H. Pankiw
652 Norwood Street
Port Charlotte, Florida 33952 USA

* * *

До вищезгаданих гарних привітань, приєднуюємося і ми — члени редколегії журнала "Молода Україна". На многі Вам літа, шановна Ганно Черінь!

Віра ВОРСКЛО

ОСІНЬ

Вчора літечко сіяло —
Щедро сонце розливало
І сміялось, і цвіло,
І духмянилось тепло.

А сьогодні — спів осінній,
Чути вітру голосіння,
Квітка сонця пригаса,
Літа сивіє краса.

Витягає осінь прядку —
Миче, мжиче дощ на грядку.
Квітам сльози личка вмили,
Бо вони посиротіли.

Осінь мінить панораму:
Дограє останню драму,
Роздає усе до щерти,
Бо готується до смерти.

Журавлі курличуть псалими,
Бо летять туди, де пальми,
Де музичить океан
Літу вічному пеан.

LENNOX

DEALER

SNIH HEATING & COOLING LTD.
LONDON, ONTARIO

WALTER SNIH
President

Telephone
(519) 649-4964

ЯР СЛАВУТИЧ...

(Закінчення зі стор. 14-ої.)

дентами та громадськістю цих міст. Гарно пройшли зустрічі у Миколаївській філії Києво-Могилянської Академії та у Криворізькому педагогічному інституті.

Та, напевне, назавжди врізалася в пам'ять посрібленого памороззю років поета зустріч неподалік міста Нікополя на місці битви під Жовтими Водами гетьмана України Богдана Хмельницького, 350-річчя якої урочисто відзначалося саме в дні перебування Яра Славутича на Батьківщині.

Наприкінці десятих відвідин України Яра Славутича очікував ще один сюрприз. Вчена рада Винichenkiv'skого (планують Кіровоград перейменувати на Тобілевічі) педагогічного університету за великий вклад у розвиток української мови та літератури присвоїла Ярові Славутичу звання **Почесного Професора** цього вищого навчального закладу. У теплій дружній обстановці під оплески присутніх, атестат про це звання було вручено відомому поетові й літературознавцеві.

Вже перед від'їздом до Канади у Спілці письменників України відбулася презентація ювілейного видання п'ятитомника творів Яра Славутича, надрукованого у видавництві "Дніпро". Чимало теплих слів на адресу автора висловили у своїх виступах відомі письменники, поети, літератори та критики. Після презентації Яр Славутич особисто роздав десять комплектів згаданого видання для бібліотек столиці та інших міст України.

Отак відбуто ще одну візиту на Батьківщину. Сивий професор не каже: "Прощай, гостинний Київе!", а "До побачення, Україно! До нових зустрічей із твоїми щедрими людьми!"

Яр СЛАВУТИЧ

МАТЕРІ

*Я знаю, ти довго молилася Богу,
Щоб синові долю велику послав,
Коли проводжала в далеку дорогу,
Де плакало сонце між квітів і трав.*

*Я світ обійшов, я своїми руками
Неправду боров, на двобої йдучи...
Я ридма ридав, невідвідана мамо,
На березі Чорного моря вночі...*

*Уздрів я дубову галузку... О хвилі,
Це ви принесли! Інгулець, Саксагань,
Обійми Славути приймаючи милі,
На південь послали цей символ вітань.*

*Підняв я листок запорізького дуба,
Що віяв любов'ю, грозою тривог.
О мамо! Прости, невідвідана, люба,
Прости і молися — хай слухає Бог!*

На Чорному морі,
12 серпня 1966 р.

* * *

У жовтневому-грудневому числі "Молодаї України" 1998 року редакційна колегія вітала проф. Яра Славутича зі славним 80-літтям. Сьогодні, вдруге ВІТАЄМО довголітнього читача нашого журнала, шановного професора-емерита Альбертського університету Яра Славутича з одержанням Відзнаки президента України та бажаємо йому кріпкого здоров'я і дальших творчих успіхів.

Редакційна колегія журнала "Молода Україна".

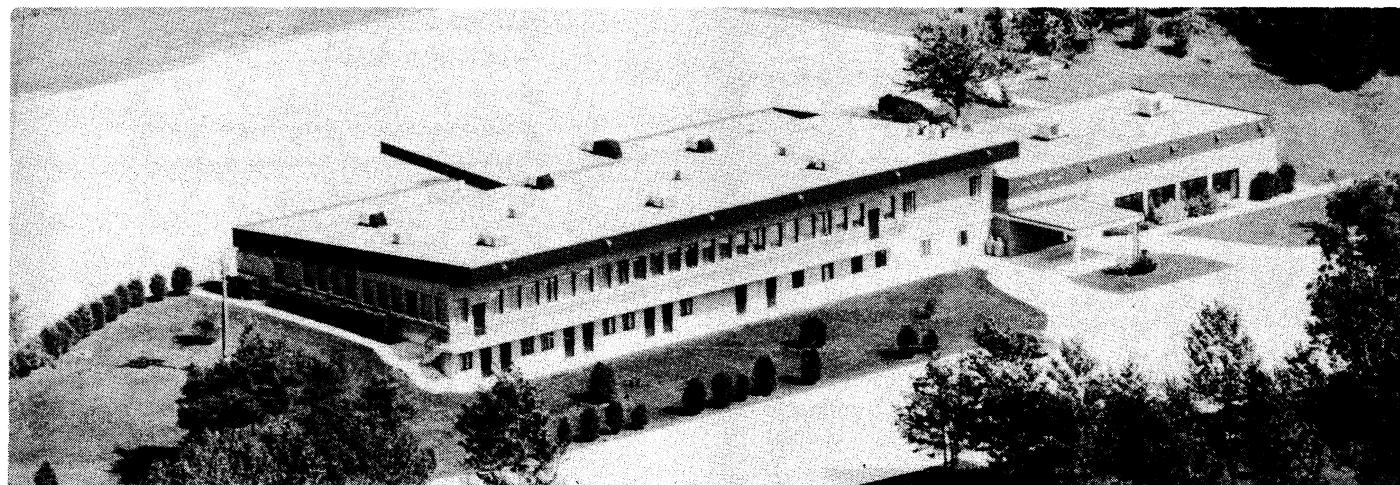

"UKRAINA" VACATION RESORT INC. "УКРАЇНА" ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ

Resort:

R. R. 1 (Gore Road), Dorchester, Ont., Canada N0L 1G0

Tel: (519) 659-2963

ВІРШІ ГАННИ ДУЩАК

Читачам "Молодої України" пропонуємо кілька віршів Ганни Дущак, спаралізованої поетеси з Буковини.

Замість довідки про неї, друкуємо уривок із її листа до Суспільної Служби Українців Канади, який кидає світло на її життя. Може, хтось із читачів бажав би нав'язати із нею листування — це принесло б Ганні велику радість — тому подаємо її адресу:

Україна 275407.
Чернівецька область,
Сторожинецький район,
село Тисівці.
Дущак Ганні Кирилівні.

...Дуже—дуже вдячна Вам за увагу і турботу, за книжки, які Ви мені надіслали, за Ваше розуміння, співчуття, за ширу й щедру доброту! Книжки колись мені дуже допомогли, коли я в 1976-му році, 16-тилітньою дівчиною, захворіла, і зістала прикована до ліжка. Тоді, раптом, друзів не стало... Я зранку до вечора щодня залишалася сама, бо батьки мусіли йти на працю. Книжки вели мене у свій світ, і я забувала про свою хворобу, про свій смуток... Весною, літом, осінню, поки ще було тепло надворі, в мене завжди були відчинені навстіж двері. До кімнати до мене залитали ластівки, заходили кішки, їжачки, і я їм була завжди рада й вдячна. Люди заходили зрідка...

Ганна Дущак.

Ганна ДУЩАК

Жовтневий ранок пробудивсь від сну,
Золотом сонця виграє у росах.
Й осінь пряде куделю чарівну, —
Готує липам і тополям посаг.

Рудий листок в отаву молоду,
Приліг й теплом останнім тіло гріє,
Так, як і я, на щастя чи біду,
Зболіле серце променем надії...

Вже осінь листя клена золотить,
І ніжний легіт пестить їх журливо.
У вирій незабаром відлєтить,
Ключ журавлинний сумно і красivo.

Я буду його довго проводжати,
Втопивши погляд в синім океані.
Весна далеко, хто ж бо може знати,
Коли настануть дні мої останні.

Тому й люблю, немов остання мить,
Лугів та лук чарівні оксамити, —
Душа болить, слізоза в очах бренить,
Але не вмію я інакше жити...

Краса навколо! Лиш кохати, жити!
А біль у груди, як ножами, б'є.
І неможливо в долі щось змінити,
Приймати мусиш все таким, як є.

Виспівують птахи у зелен-лузі,
Цвіте барвінком неба висота.
Хай іноді душа і плаче в тузі.
Бо є у цьому своя красота.

Колише вітер яблуневі віти,
І струшує роси холодну креш.
Якщо ридати можеш і радіти,
Тоді ти відчуваєш, що живеш.

Немов зірница синього світання,
Твоя проста, як зелен-хміль, любов.
Кажуть, весна, то є пора кохання,
А мені осінь схвилювала кров.

Хилюсь, неначе до землі барвінок,
Я до твого високого плеча.
Й гірких не буде у житті сторінок,
Поки горить на двох одна свіча.

Розквітає барвінок,
стелить цвіт синій—синій,
І п'янить черемшина
о вечірній порі.

А мелодія ллється
над рікою в долині,
І купаються хвилі
в срібнім сяйві зорі.

Оксамитові очі,
як осінній ночі,
В грудях серце гаряче
ніжне, наче весна.
У душі море сонця,
та чи доля захоче,
Щоб печаль, як торкалась,
то лиш тільки у снах ?

Ген замріяний легіт
верби сонні колише,
Заворожено місяць
задививсь з висоти.
А мелодії чари
в світлій повені тиші
Чомусь дивно бентежать
і зовуть у світи...

ДО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ЧИТАЧІВ ЖУРНАЛА "МОЛОДА УКРАЇНА"

Редакція та адміністрація журналу "Молода Україна" ласкаво просять читачів/передплатників ЯКНАЙСКОРІШЕ вирівняти свою заборгованість. Про цю справу ми нагадували кілька разів, і вдячні всім читачам, які вирівняли свою заборгованість, відновили передплату та ще й прислали пожертву на пресовий фонд журналу.

Ми також просили тих, які одержують даровані числа журналу, повідомити нас про їх отримання. На жаль, небагато читачів відгукулося на наше прохання, і тому з ч. 447 ми змушені ПРИПИНІТИ висилку дарованих журналів, бо кошти друку й пошти дедалі зростають, а кількість передплатників зменшується.

Два роки тому, щоб зменшити недобір, журнал з місячника було зроблено квартальним. Недобір, хоч і знизився, все одно досягав 10 тисяч доларів річно, незважаючи на те, що винагорода редакторові і адміністратору була мінімальна. Центральний Комітет ОДУМ-у та оселя "Україна" покривали дефіцит.

В 2000 році Редакція має намір видати кілька ювілейних чисел "Молодої України".

Шановні читачі, підтримайте нас у цьому задумі. "Молода Україна" має чим гордитися. Останні 48 років журнал вірно служив читачам і ОДУМ-ові.

Закликаємо всіх, хто був причетним до публікації журналу протягом його існування, чи є й тепер, якнайшищіше писати і присилати до Редакції короткі спогади про журнал чи висловлювати свої думки для вміщення в ювілейних числах.

*Центральний Комітет ОДУМ-у,
Редакція та Адміністрація
ж. "Молода Україна".*

* * *

Для кращого і швидшого підрахунку подаємо зразок, як журнал видавався за роки 1994–1999. Нагадуємо, що річна передплата виносить 25 доларів. За останні шість років ціна на передплату не підвищувалась.

1994	ч. 423–428	6 ж.	1 рік
1995	ч. 429–432	4 ж.	1 рік
1996	ч. 433 (434),		
1997	ч. 435–439	6 ж.	1 рік
1998	ч. 440–443	4 ж.	1 рік
1999	ч. 444–447	4 ж.	1 рік
2000	ч. 448–451		

Щиро вітаємо з 75-тиліттям

інж. Миколу Гавриша,

довголітнього редактора
журнала "Молода Україна".

Шановному ювілярові бажаємо
міцного здоров'я, сили і енергії в його
численних літературних і громадських
виступах та творчої наснаги у
публіцистичній праці.

*Члени редакційної колегії
журнала "Молода Україна".*

**Редакційна Колегія
Одумівського журнала "Молода Україна"
запрошує українську громадськість
на вечір вшанування пам'яті**

письменника ДМИТРА НИТЧЕНКА

у сороковий день його відходу у Вічність

у неділю, 24-го жовтня 1999 року
в залі КУМФ

2118–А Блюр Вулиця Захід у Торонто.

Початок о 3-ій годині дня.

**У програмі вечора спогадами про спілкування
з письменником поділяться:**

Світлана Кузьменко

Мар'ян Горгота

Валентина Родак

Ростислав Василенко

та гость з України В'ячеслав Цвєтков.

На вечорі виступить
бандуристка Оксана Зелінська.

Після програми — чайна гостина.

Вступ — \$7.00 від особи.

Ол. СЕРГІЄНКО

ЗУСТРІЧ ОДУМ-у США І КАНАДИ

Цьогорічна зустріч ОДУМ-у була присвячена восьмій річниці Незалежності України й відбулася 3, 4 і 5 вересня в Індієн Лейк Резорті в Блумінгдейл біля Чікаго. Господарем зустрічі (вже третьє) була філія ОДУМ-у Чікаго. Перша зустріч ОДУМ-у США і Канади відбулася 1953 р. біля Ніагарського водоспаду в Канаді. З того часу відбуваються зустрічі ОДУМ-у щороку і здебільша на своїх оселях, на які приїздили тисячі людей, а з доповідями виступали відомі громадські та політичні діячі.

В п'ятницю, 3 вересня, була вечірка молоді, в суботу — грали в гольф, а діти та молодь мали різні ігри та забави, купалися в басейнах, бо в ті дні температура повітря була понад 90 градусів тепла. Також мали бінго та панель на тему "Дальша доля України та діяспори та яка має бути роль діяспори". В панелі взяли участь Олександр Польець, Олексій Коновал, Леонід Ліщина та Богдан Боднарук. Всі висловлювали думку, що Україна не зробила значного поступу вперед за роки незалежності, а навпаки погіршилась економіка, зникло багато газет та журналів, що виходили українською мовою, забрані приміщення від "Про-світ", російська мова ще більше панує в уряді та в містах України.

Виглядає, що керівники в Україні більше дбають за чужих, ніж за свій народ, свою мову, свою історію. Була висловлена думка, чи не почати вже нам тут демонструвати перед своїми консулятами та амбасадами так, як ми робили за роки комунізму. Дійсність показує, що українці, тут і там, мають вроджений комплекс меншовартості, який передається з покоління в покоління, бути залежним від когось чужого, щоб не бути відповідальним за власну долю, історію. В Україні різні ткаченки плачуть за союзом й пхають Україну знову в російське ярмо, а тут українські православні ієрархи, після восьмидесятилітньої незалежності, як Україна стала незалежною, пішли під залежність чужого, й до того ж ворожого, патріярхату, замість того, щоб підтримати свій патріярхат, розсваривши тим майже всі громади, розпочавши різні суди, звільнення, заборони спільно правити в церквах панахиди за жертви голоду 1933 року та інше.

За кілька місяців в Україні відбудуться вибори президента. Виступаючи висловили надію, що український народ зробить правильне рішення й вибере такого президента, який дбатиме за Україну, за український народ, українську мову, Церкву й зробить Україну, ще за нашого життя, українською. Щоб люди з діяспори могли їхати в Україну з пріємністю, без жодних перешкод та неприємностей так, як ми їдемо в інші країни, де туристів радо

вітають.

В суботу вечором відбулися бенкет і забава, на якій грала оркестра "Нове покоління" з Торонто. На бенкеті було понад 200 осіб й ним керував Тарас Коновал. Зі словом-привітом виступив новопризначений Генеральний консул України в Чікаго А-р Борис Базилевський. Принагідно кілька слів про нього. Він народився 1946 року. Після закінчення Інституту міжнародних відносин в 1969–1990 рр. працював у Міністерстві закордонних справ СРСР. З 1991 року працював у Верховній Раді України, очолюючи Секретаріят комітету закордонних справ. Окрім нього, вітали одумівців, що приїхали з різних міст США і Канади, та гостей Віктор Ліщина — голова ЦК ОДУМ-у, Олександра Косогор — голова ОДУМ-у США, Олександр Полець — голова Товариства одумівських приятелів, який поінформував, що в цім році одумівка з Міннеаполісу вибрана королевою штату Міннесоти й тепер бере участь у конкурсі королеви США. Представник СУМ-у, осередку ім. М. Павлушкиова в Чікаго, який цього року відзначає своє 50-річчя, в привіті згадала добре відносини й співпрацю з філією ОДУМ-у в Чікаго. Олексій Пошиваник та Віктор Войтихів — члени дирекції каси "Самопоміч" вітали від дирекції та вручили чек на 5 тисяч доларів для виховних потреб філії ОДУМ-у Чікаго. Від УНСоюзу вітав Андрій Скиба.

В неділю, після одумівського обіду, в одній з заль резорту відбувся концерт, на якому конферансью була Олександра Косогор. В концерті виступила група бандуристів ОДУМ-у Чікаго, якою керує Мотя Пошиваник. Антон Гуліотта виконав на фортепіано музичну композицію, а танцювальний ансамбль "Золото" з Вінніпегу, який складається з тридцяти танцюристів, виконав цілий ряд українських народніх танців. Цей ансамбль запрошено з виступами в Україну. Виступи танцюристів та бандуристів "розділяв" виступ двох співаків групи "Джерело" — мистців з України.

Після концерту відбулися змагання між американцями й канадцями у волейбол, а після спільнотої вечері — була забава. Наступного року ОДУМ відзначатиме своє 50-річчя й зустріч ОДУМ-у США і Канади відбудеться на одумівській оселі "Україна" біля Лондону, в Канаді.

**БУДЬТЕ ГОРДИМИ
СВОГО
УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ !**

З великим сумом повідомляємо читачів "Молодої України",
що в Києві, в неділю, 2-го травня 1999 року, відійшла у Вічність на 76 році життя
св. п. Марія Михайлівна Євтушенко
з родини Остапа Вишні.
Св. п. Марія Євтушенко похована на Байковому цвинтарі.
Вічна її пам'ять.

СПІВЧУТТЯ

Синові Павлові та дочці Мар'яні з їхніми родинами висловлюємо найсердечніші співчуття з приводу передчасної смерти їхньої матері й бабусі, св. п. **Марії Михайлівни Євтушенко**.

Друзі та знайомі з Торонто, Канада, довго пам'ятатимуть її прекрасні виступи сповнені любов'ю до письменника-гумориста Остапа Вишні та його дружини Варвари-Маслюченко, матері покійної.

Перебування Марії Євтушенко в Торонто 1996 року — це одна із світлих сторінок культурного життя цього міста.

Вічна пам'ять Марії Михайлівні Євтушенко.

Валентина і Петро Родаки,
Євфросинія Літвінова,
Оксана Родак-Луценко з чоловіком Анатолієм,
Ольга і Тарас Родаки,
Алла і Микола Гавриші,
Ада і Мар'ян Горготи,
Світлана Кузьменко,
Ростислав Василенко,
Юрій Бельський,
Раїса Садова,
Світлана Кукушкіна,
Галина Демчук-Наумчук,
Ярина Завадська,
Олександр Харченко,
Таїса і Петро Шкурки,
Марія і Павло Божики,
Марія і Григорій Романенки,
Параскевія Кумпан та
управа Культурно-Мистецького
Товариства "Козуб" і
редакційна колегія журнала "Молода Україна",
Об'єднання Демократичної Української Молоді
(ОДУМ).

СЛОВА ПРОЩАННЯ

Вона пішла від нас раптово. Ми провели в останню путь Марію Михайлівну Євтушенко — світлу й гарну людину, яку маленькою дитиною назвав своєю ніжною дочкою геніальній український сміхоторець Остап Вишня. Вона все життя була для названого батька рідною і вірною кровинкою. А в нашому літературному середовищі Марію Михайлівну та її незабутню матір Варвару Олексіївну Маслюченко-Губенко здавна величали справжніми Берегинями творчої спадщини великого народного письменника.

У листах з далекої неволі Остап Вишня найкращі слова посилив своїй дружині та юній Марії, яку він лагідно кликав "Муркою" та "Муркотиком". Нелегка їм випала планида, обидві зазнали неймовірних поневірень і горя. Ми ж бо знаємо, що юна Марійка зі своєю матір'ю пройшла жорстокими етапами неупокореного сталінського в'язня. Десять найчорніших і найважчих років Марія Євтушенко була дочкою "ворога народу". Не зламалась і не впала, бо несла в собі любов до батькового слова, мала мужнє і гаряче серце.

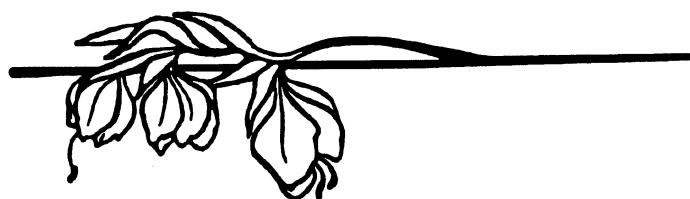
До останніх днів свого життя Марія Михайлівна разом із авторитетним літературознавцем Сергієм Гальченком виношувала книжку "Десятирічка Остапа Вишні". Книжка унікальна, книжка неповторна. Але вона в сучасній бідній Україні ще не знайшла свого видавця. Від того нам гірко й боляче, але ми віримо в майбутню радість наших читачів.

На славних скрижаях людської пам'яті буде світить ім'я прекрасної людини, яку удочерив наш незабутній Остап Вишня.

Навіки прощайте, Марісі!..

Павло Глазовий, Євген Дудар, Олесь Жолдак, Михайло Прудник, Микола Сом, Валентин Чемерис, Олег Чорногуз, Василь Юхимович — лавреати літературної премії імені Остапа Вишні.

"Вечірній Київ", ч. 97.
Київ, 6.05. 1999 р.

Сергій ГАЛЬЧЕНКО

ПАМ'ЯТІ МАРІЇ ЄВТУШЕНКО

Раптово й несподівано для багатьох шанувальників творчості Остапа Вишні 2 травня пішла з життя Марія Михайлівна Євтушенко. Її щира й привітна усмішка ще у квітневі дні дарувала радість усім, хто приходив у квартиру великого гумориста. І мені пощастило одного поминального дня (19 квітня) побувати в оселі, наповненій особливою аурою подружжя Губенків — Павла Михайловича і Варвари Олексіївни.

Як і годилося, за християнським звичаєм, по-м'янули батьків і всіх померлих, випили і за здоров'я господині, яка наступного дня мала лягати до лікарні на складну операцію. Мене вражав її зовнішній спокій і зачаровувала, як і завжди, природна веселість. Хоча зрозуміло було, що внутрішній стан Марії Михайлівни був далеким від того зовнішнього спокою. Навіть висловлене розпорядження щодо долі родинного архіву Остапа Вишні і В. О. Губенко-Маслюченко, над яким ми спільно працювали більше десяти років, звучало не як заповіт, а як дружнє прохання. І впродовж нашої щирої й довірливої розмови за столом — жодної нотки суму чи безнадії. Навіть у тій фразі, яка раніше вже прозвучала по телефону: "Я все зробила... Дала дітям усі розпорядження". Не хотілося вірити, що ті розпорядження будуть останніми...

М. М. Євтушенко була не просто членом родини Остапа Вишні і його названою дочкою. Павло Михайлович вважав Марію (Машу, Муреточку, Муратетона) своєю рідною дочкою від того дня, коли поєднав своє життя із її матір'ю, артисткою Варварою Маслюченко. Навіть в анкеті обвинувачованого, яку змушений був заповнювати другого дня після арешту (27 грудня 1933 р.), серед членів сім'ї поруч із сином Вячеславом зазначає і десятилітню дочку Маслюченко Марію Михайлівну.

1935 р. Марія Михайлівна поїхала разом із своєю героїчною матір'ю, яка домоглася дозволу на спільне проживання у таборі разом із чоловіком, у далекий і холодний Ухтпечлаг. Але через півтора місяці свавільним рішенням енкаведистів родину знову роз'єднали: главу сім'ї відправили на копальню Єджид-Кирта, а Варвара Олексіївна опинилися із тяжко хворою дочкою не просто на роздоріжжі, а на березі холодної Печори. Їхні вимушенні поневіряння як родичів репресованого письменника-політв'язня спочатку в Архангельську, а потім по інших містах такої ж неісходимої, як і Сибір, Півночі Росії, позбавили дівчинку щасливого дитинства. Дитині, народжений в Україні (Київ, 14 вересня 1923 р.), було нелегко увійти в школу російськомовне середовище. Пізніше Марія Михайлівна згадувала, як учителька дозволяла їй давати відповіді на уроках українською мовою. І їх прекрасно розуміли росіяни-одноклясники.

Про свої проблеми, а здебільшого успіхи, архангельська учениця писала до Павла Михайловича на заслання, намагаючись підтримати його, як це робила і її мати, — духом, а він у своїх листах до неї проявляв справжню батьківську турботу. Батьківські настанови Остапа Вишні Марія Михайлівна виконала з честю, хоча це було дуже нелегко за тих складних часів. Вже 1951 р. вона успішно закінчила філологічний факультет Київського університету, стала професійним журналістом і все своє трудове життя пропрацювала в редакції журналу "Барвінок".

1983 р., після смерті матері, Марія Михайлівна перебрала в свої руки нелегку справу примноження і збереження спадщини Остапа Вишні. Невтомні пошуки в архівах, бібліотеках, постійне листування з багатьма людьми, які знали або досліджували творчість письменника, збагатили вишнєзвісство цікавими знахідками. Про висококваліфікованого філолога і журналіста Марію Євтушенко засвідчили підготовлені нею видання спадщини Остапа Вишні, публікації в періодиці, виступи по радіо і в телепрограмах.

До 100-річчя від дня народження письменника, яке відзначалося 1989 р., спільно з Марією Михайлівною ми підготували документальну книжку "Десятирічка" Остапа Вишні, виходу якої вона дуже чекала, але, на жаль, так і не побачила... Марія Михайлівна започаткувала у відділі рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України архівний фонд Остапа Вишні, куди передала та-бірний щоденник "Чиб'ю" (1934) — єдиний покищо відомий письменницький літопис за кілька місяців ув'язнення в Ухтпечлагіз...

Тож хай буде пером земля їй, Вишневій улюблениці, чесній трудівниці на ниві рідного слова...

"Літературна Україна",
Київ, 13.05.1999 р.

ЗГАДАЙМО ЩЕ РАЗ МІЖНАРОДНІЙ ХОРОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ у ТОРОНТО в ЧЕРВНІ 1993 року

У кабінеті радного міста Торонто Василя Бойчука.*

Василь Бойчук, Павло Муравський, Володимир
Муравський, Оксана Родак.

* Василь Бойчук упокоївся 22-го січня 1998 р.
Понад 20 років працював у Міській управі.

Міська рада, 14-го червня.

Павло Муравський і Тетяна Ткаченко – проф.
Торонтської Королівської Консерваторії.

Студіо консерваторії, 18-го червня.

Частина хористів Київської консерваторії
з членами Братства св. Володимира.

Катедра св. Володимира, 15-го червня.

Павло Муравський і Ніколас Гольдшмідт
– мистецький керівник фестивалю у
гостинному домі родини Темертеїв.

18-го червня.

Керівник радіопрограми "Прометей"
Гандзя Еванс (в першому ряду посередині)
поміж гостями-хористками.

Многоліття родині Темертеї !

ПРИВІТИ З ТОРОНТО, КАНАДА, П. І. МУРАВСЬКОМУ

Володимир САМІЙЛЕНКО

Вітаємо ПАВЛА МУРАВСЬКОГО
Кавалера Відзнаки Президента України
з 85-літтям.

Бажаємо патріярхові хорового співу
кріпкого здоров'я
та ще багато років творчого життя.

На многі Вам літа,
шановний професор-диригенте !

Юрій і Євгенія Охрим
з родиною.

Шановного і дорогоого
ПАВЛА ІВАНОВИЧА МУРАВСЬКОГО
широ вітаю з патріаршим віком,
з 85-літтям !

Видатному хоровому диригентові
ХХ-го століття
зичу всього найкращого.

Дай Боже диригувати Вам
Президентським хором !

Євфросинія Літвінова.

Маестра ПАВЛА МУРАВСЬКОГО
сердечно вітаємо з днем народження.
З приємністю згадуємо концерти
хорового фестивалю 1993 року
під Вашим диригуванням.
Всього Вам добра !

Валентина Рослин з чоловіком Віктором
і синами.

ПОДЯКА

Висловлюємо щиру подяку дирекції української кредитової спілки "БУДУЧНІСТЬ" за спонсорування обкладинки у ч. 445 журнала "Молода Україна", на якій було подано фото професора-диригента Київської державної консерваторії Павла Івановича Муравського з нагоди його 85-ліття.

Шануючи ювіляра, редакційна колегія ще раз хоче пригадати всім любителям хорового мистецтва, ті хороши дні під час хорового фестивалю в червні 1993 року.

УКРАЇНІ

Ти звєш мене й на голос милий твій
З гарячою любов'ю я полину;
Поки живуть думки в душі моїй,
Про тебе, ненъко, думати не кину.
Як мрію чистую з найкращих мрій
Я заховаю в серці Україну,
І мрія та, як світище ясне,
Шляхом правдивим поведе мене.

Нехай той шлях важкий, нехай тернистий !
Але хіба тоді квіток шукать,
Коли тебе, твій любий образ чистий,
Несхнучі слози тяжко туманять?
Коли твій геній навіть променистий
Онемощів і почина згасать?
О ні, того скарають муки люти,
Хто зможе в час такий тебе забути !

В біді твоїй рідніша ти мені:
Тобі несу я сили всі, що маю;
І працю тиху і мої пісні
На вівтар твій побожно я складаю.
Натхни ж мене! Нехай у мертвім сні
Я днів моїх даремне не загаю!
Нехай я знаю, що не дурно жив.
Що за життя тобі я заплатив.

Коли я був дитиною малою,
Красу твою повсюди я вбачав.
Здавалась ти веселою, ясною,
Мене твій вид веселій чарував.
Тоді я ще душею молодою
Про муки тайнії твої не знав:
Тепер же бачу я твої страждання,
І ще зросло мое тобі кохання.

Прийми ж мої пісні — як дар малий
Великої і вірної любові !
Що зможе дати мій талан слабий
В скарбницю любої твоєї мови.
Він певно дастъ, і знай, що в час страшний
Твій син тобі не пожаліє крові,
І що не спинить страх усіх погроз
Моїх пісень, моїх за тебе сліз.

(Улюблений вірш О. Кошиця.)

ХОР "ПЕРЛИНА" НА СЦЕНІ ТЕАТРУ ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ УКРАЇНИ

19 жовтня 1999 року на сцені Національної опери відбувся Концерт народніх та професійних виконавців української діяспори та етнічних земель. Виступали артисти як з "близького" так і "далекого" зарубіжжя. Розкішний зал Опери був переповнений, — жодного вільного місця не тільки в партері, а й на третьому ярусі. На сцену виходили солісти, хорові й танцювальні групи, інструментальні ансамблі з Польщі, Білорусі, Естонії, Латвії, Литви, Словаччини, Молдови, Румунії, Росії, Казахстану, Канади і Америки. Заля сердечно і гаряче вітала кожного участника дійства. І серед цього розмаїття вже відомих і талановитих — і наш, зовсім юний і за віком, і за "історією" хор "Перлина".*

Наш хор брав участь у багатьох престижних і цікавих концертах, але виступити на всесвітньовідомій сцені України, яка бачила Бориса Гмірю, Марію Литвиненко-Вольгемут, Соломію Крушельницьку, Олександра Мишугу та багатьох інших геніальних співаків України було найбажанішим і найпрекраснішим нашим прагненням. І ось ця бажана мить, настала!

Тридцять дівчаток і хлопчиків віком 10–16 років, у сорочках, вишитих червоними і чорними нитками, зі своїм теж молодим, красивим, вищукано одягненим диригентом вийшли на сцену. Ведуча концерту оголосує: "Юнацька пісня" на вірші Івана Багряного, музика Григорія Китастого, виконує хор "Перлина", диригент Оксана Родак з Канади. І полився дзвінкий юначий спів: "...Нема тої сили, щоб весну спинила...", стверджуючи радість буття, впевненість у собі, у щасливому майбутті. Це було так переконливо і ніжно, що заля притихла, а тоді стрепенулася і вибухнула бурею оплесків і криків "Браво, біс". А ми були такі окрилені цими вигуками, що хотілося співати ще й ще. Адже за щастя таких миттєвостей варто важко працювати, бути в постійному пошуку, хвилюваннях, вічно невдоволеним досягнутим, ночей недосипати, але йти вперед. І ми це будемо робити, творити, щоб піснею, високим мистецтвом не лише славити, а й сприяти розбудові нашої держави.

"Вперед, соколи!", як співали ми — до нових мистецьких вершин з любов'ю до українського народу, до його безсмертної душі — пісні!

Учасники хору "Перлина".

Дитячий хор "Перлина".

Наши враження та роздуми:

- Цей фестиваль ще раз нагадав нам, що багато українських діячів культури — патріотів України живуть за межами нашої держави.

Ганна Курза (15 років).

- Відносини людей з різних країн, об'єднаних спільнюю метою, були теплими, дружніми і по-справжньому патріотичними.

Оля Журбенко (15 років).

- Дуже приємно, що на відстані тисяч кілометрів люди не забувають своєї культури.

Олександра Лабунська (16 років).

- Я щаслива, що живу на цій землі, серед людей, які так палко кохають свою Батьківщину, її безсмертну душу — пісню.

Ганна Ставиченко (14 років).

- По телевізору ми виглядали дуже красиво, дуже поважно, як справжні народні артисти.

Євген Кіріченко (12 років).

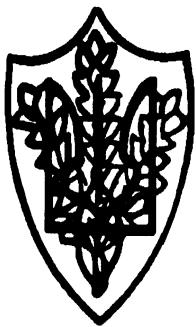
- Коли ми вийшли на цю славетну сцену, в мене з'явилося дивне відчуття, неначе на нас дивиться вся Україна, всі 50 мільйонів українців.

Олексій Головня (11 років).

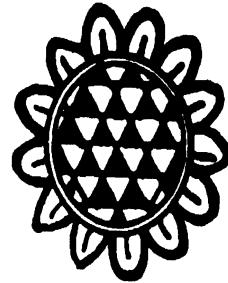
- Ми щиро вдячні всім тим, хто підготував цей чудовий концерт, а особлива дяка і шана нашему хормайстеру Оксані Родак та концертмайстеру Катерині Бурак, завдяки майстерності яких, і ми змогли взяти в ньому участь.

Наталя Дашкевич (11 років).

* Дитячий хор "Перлина" з Києва існує при Міжнародній організації "Жіноча громада" з 1998 року. Засновник і диригент хору Оксана Родак, родом з Торонто, Канада. В Києві Оксана є активним членом Правління Фонду Бориса Гмірю.

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Шановні батьки !

Зробіть приємність Вашим дітям.
Подаруйте їм гарну й корисну книжку
"МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК".

"Мій перший словник" Річарда Скері подається трьома мовами — українською, англійською та французькою. Словник виданий для вживання в українських школах та родинах. Переклад зроблений українськими фахівцями із однієї з найпопулярніших англійських дитячих книжок у світі. Над українськими словами подані наголоси. В цьому багатоілюстрованому канадському виданні (2-му з черги) є понад 1,500 кольорових ілюстрацій на різні теми з такими заголовками: "Ігри й забави на майданчику", "Будуємо й майструємо", "У зоопарку (звіринці)", "Серед квітів", "Музика" тощо. Кожний розділ починається відповідним вступним словом.

Упорядник та редактор словника Орест Дубас.

Книжка на 80 сторінок у твердій обкладинці коштує в Канаді \$32.50 з пересилкою. В США — 30 амер. дол. Її можна замовити написавши на таку адресу:

Orest Dubas - Ukrainian Publications
2275 Georgina Drive
Ottawa, Ontario, Canada K2B 7M2
Tel.: (613) 829-0900
Fax: (613) 820-6404

* * *

Подаємо декілька назв фахів із розділу "Коли підростемо" із книжки "Мій перший словник".

бібліотекарка	librarian, une bibliothécaire
пожежник	fireman, un pompier
рибалка	fisherman, un pêcheur
суддя	judge, un juge
пілот	pilot, un pilote
медсестра	nurse, une infirmière
лікар, доктор	doctor, un médecin
співачка	singer, une chanteuse
журналіст	journalist, un journaliste
учителька	teacher, une institutrice
дентист	dentist, un dentiste
пекар	baker, un boulanger
балеріна	ballerina, une ballerine
продавець	shopkeeper, un marchand

З НАШОГО ЖИТТЯ

(Уривки з інформатора ОДУМ-у і ТОП-у
Міннесоти ч. 188)

Валя Ярр — наша улюблена голова філії осиротила нас, виїхавши на працю в посольстві України у Вашингтоні. Через E-mail і через інші засоби модерної комунікації знаємо, що їй там дуже подобається, тому наша надія на повернення Валі до провінційного життя поволі згасає. Та все ж бажаємо Валі багато успіху та задоволення в житті та праці та всіх здобутків, які її молода душа бажає!

Богдан Лисий і в цьому році працював виховником на таборі для сиріт в Карпатах, Україна, на протязі двох тижнів. Дуже похвальний і шляхетний чин, як і приклад для інших. Допомога потрібна щороку. Це вже третій рік наші одумівці працюють в таборах для сиріт в Україні. Хто наступний?

Оля Хоролець висловлює ширу подяку всім друзям, які прощають її дорогого сина Володю в безповоротну дорогу і виявили їй співчуття в цім великом горі, яке спіткало її родину. Оля жертвують пам'ять Володі 15 дол. на ІНФОРМАТОР, за що ми їй глибоко вдячні. Вічна пам'ять Володі.

Чуємо, що Анатолій Лютаревич нарешті вирішив іти на пенсію після понад 40 років праці в Cincinnati Milacron. Вітаємо! Анатолій і Аня задумують поселитись у Флориді. Там нашого брата збирається більше і більше. Будемо творити філію ТОП-у (Товариства Одумівських Пенсіонерів). Також там будемо робити ЗУСТРІЧІ ТОП-енсіонерів. Будуть розваги без спортивних змагань. Будуть лекції про дієту, риболовлю, соняшні купелі та сесії проби вина і т.п.

Наши спортивці: Ліля Хоролець проїхала 600 миль на велосипеді (від Міннеаполісу до Чікаго) як учасник гуманітарної допомоги жертвам СНІД-у, а Катя Луценко взяла участь в марatonі на Алясці на користь жертвам левкемії. (Катя пробігла 26.2 мілі за 4 год. 35 сек.; до маратону готовувалась 7 місяців; зібрала 4,500 дол.) Вітаємо і хвалимо їх!

Наталка і Марко Ріланд відвідали Вашингтон, де зустрічалися з Валею Ярр, Катею Лютаревич і Христею Танасічук. Приємна зустріч з давніми друзями!

N. - J. SPIVAK LTD.
1158 Wonderland Road
LONDON, ONTARIO
N6L 1A6
(PRE-MIX CONCRETE)

ІВАНА ПЕРЕДЕРІЯ ВІТАЄМО З 75-ЛІТТЯМ

— довголітнього читача журналу "Молода Україна" (читача із самих початків видання) та колишнього активного ОДУМ-івця. Ювіляр багато років був членом одумівського хору "Молода Україна" в Монреалі, учасником багатьох концертів в Торонто, Ошаві, Гамільтоні й Монреалі (часто виконував функцію конферансье-гумориста), режисером різних українських постанов та понад 20 років хористом чоловічого хору "Україна" при Українському Національному Об'єднанні. Мистецьким керівником і диригентом в той час був Іван Козачок.

Іван Передерій родом з Полтавщини. До Канади прибув у 1951 році й активно включився у суспільне життя м. Монреалю, особливо у церковно-громадське життя при православній громаді Покрови Пресвятої Богородиці, членом якої він був. Іван Передерій живе тепер у Корнвал, Онтаріо.

Шановний ювіляр — один із засновників філателістичного товариства в Монреалі. Він же і заступник голови СУФН (Союз Українських Філателістів і Нумізматиків). Все життя він цікавився і збирал поштові марки, банкноти та різні українські пропам'ятні відзнаки — медалі, брошки, шпильки, монети та жетони. В нього чи не найбільша колекція пропам'ятних відзнак присвячених тисячоліттю хрещення України. З нагоди тієї визначної події Іван Передерій опрацював і видав власним коштом (та з допомогою Товариства Українських Філателістів в Монреалі і д-ра Романа Сміка з Ілл., США) два довідники-каталоги — "Пропам'ятні медалі, відзнаки й брошки" (перше видання здійснено 1990–1991 р., а друге, доповнене кольоровими ілюстраціями — 1992–1993 р.) та збірку з багатьма світлинами українських церков і пам'ятників з цілого світу (окрім США) присвячених 1000-му ювілею, видану 1993 року. Третє видання 1995–1996 року присвячене століттю українських поселенців у Канаді, 1891–1991 років. Частину публікацій, бо тираж всього по 100 примірників з кожного видання, Іван Передерій має на увазі передати бібліотекам в місті Корнвал.

Бажаємо Іванові Передерієві міцного здоров'я продовжувати своє "гобі" — зберігати українські пам'ятки на чужині, а від імені одумівського товариства — дякуємо за цінні й цікаві видання.

Валентина Родак,
за редакційну колегію
журнала "Молода Україна".

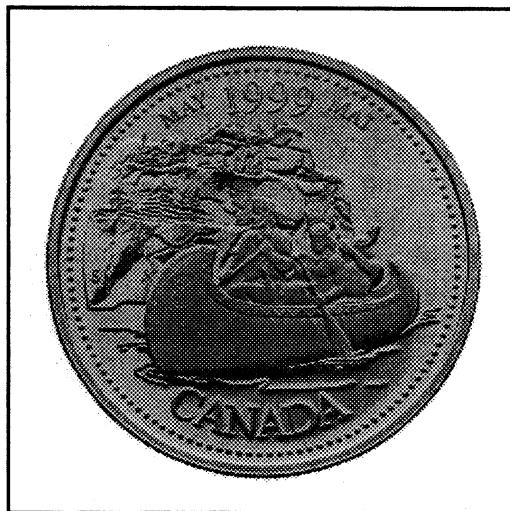
М. Б.

ПЕРЕМОЖЕЦЬ КОНКУРСУ "CREATE A CENTSATION"

Мистець Сергій Міненок, який зовсім недавно приїхав з України на постійне проживання у Суррей, Брітійської Колюмбії, став одним з дванадцяти переможців конкурсу¹, на кращий рисунок серійної обігової монети вартістю 25 центів, присвяченої 2000-літньому ювілеєві.

Цей конкурс проводив "Royal Canadian Mint" під назвою "Create a Centsation". Дванадцять вибраних зображень поступово щомісяця входять у обіг і кожне зображення припадає на окремий місяць року. Монети² із зображенням Сергія Міненока "The Voyageur Theme" вийшли у травні цього року. Цю подію було відзначено 3 травня у Вінніпезі з участю Сергія Міненока, мера міста Глен Мурей, президента "Royal Canadian Mint" Danielle Wetherup та інших високопосадових осіб.

Про цей конкурс Сергій дізнався випадково. Просто у його поштову скриньку (як і багатьом іншим жителям) було вкладено коверту з умовами

цього конкурсу. Сергій зацікавився тим, зробив рисунки і у визначений строк подав шість варіантів зображень, з яких і було вибрано його знаменитий "The Voyageur Theme".

Народився Сергій Міненок у м. Бердянську Запорізької обл. в Україні. Як і усі діти, в дитинстві захоплювався історіями про мандрівників та першовідкривачів. Читав багато, а серед інших книг і книги американського письменника Ф. Купера "Останній із Могікан" та "Слідопит".

В дитячій уяві зринали безкраї пустині і диких степів американського континенту, відважні першопрохідці та небезпечні пригоди. Тому, може, якраз і цьому повинен Сергій завдячувати свій теперішній успіх. Хоч насправді талановитий мистець досконало вивчив історію канадського краю, познайомився з його колишніми звичаями і традиціями. Тому так історично правдиво він змалював початки освоєння Канади.

Ми, українська громада, також гордимося тим, що Сергій став переможцем конкурсу, і тому, що українська спільнота Канади не тільки колись вклала багато сил і праці в освоєння та розбудову цієї держави, але і надалі продовжує вносити свій посильний вклад у всі галузі канадського життя.

Тож нехай щастить йому на його життєвому і творчому шляху в Канаді. Бажаємо йому дальших успіхів.

(За "Українським голосом",
Вінніпег, Канада).

* * *

1. Зголошено було 50,000 осіб.
2. Ініціяли переможців відбиті на монетах.

Василь МАРОЧКІН

НЕДОСТУПНИЙ КУЩ

Майже посередині прямовисної кам'яної скелі в маленькій виямці росте розкішний терновий кущ.

— Як він росте, Бог його знає?... — каже тітка Василиха, яка часто ходить стежкою повз.

Вчепившися корінням в твердий ґрунт і висить над урвищем. Недоступний ні диким козам, ні сокирі. Тільки вітер вряди-годи накинеться на нього, але відразу і втече. Колючий...

Розкошує на волі. Далекі краєвиди відкриваються йому з висоти.

Ранньої весни закипає білим шумом на сірому кам'яному тлі.

Глухой осінньої пори красується стиглими ягодами

ми, бо ні кому зірвати.

Хіба що снігурі налетять.

До морозів красується. До снігу.

ХВАЛА ЯРОВІ

Хвала тобі, яре! Єдиний клаптик незайманої природи в нашій місцевості, бо все довкола переорано, пересіяно. А на твоїх крутосхилах ростуть дерева, кущі і трава, що росли тут з давніх-давен і людська рука там ще не погосподарювала. Круті схили...

Та чи довго так буде?...

Хвала тобі, яре! Прихистку зайців, лисиць, борсуків... Удільне князівство квітучого зела первозданої природи.

КРЕДИТНІ СПІЛКИ — ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ЗАПОБІГАННЯ БЕЗРОБІТТЮ

Після здобуття Україною державного суверенітету й початку реформування економіки з метою переходу до ринкових умов господарювання, не-гайно повстало питання про додаткові гарантії соціального захисту населення при переході до ринку. Адже, декларуючи перехід до ринкових відносин, неможливо було б не визнати те, що саме в ринковій системі об'єктивно притаманне таке явище, як безробіття.

Політична нестабільність, ріст цін, випереджаючих ріст заробітної плати, розрив виробничих зв'язків привели до катастрофічного спаду виробництва, яке супроводжується ерозією трудової активності населення.

Втілення активної політики в області зайнятості включає в себе соціальний захист населення від безробіття і подальшого зниження життєвого рівня.

У Чортківському районі формування ринку праці знаходиться на початковому етапі. Можна відмітити основні ознаки процесу — загальний товарний дефіцит, малодиференційована праця і низька корисна зайнятість, що зумовлюють переважне існування низької стимулюючої заробітної платні.

Сьогодні важко прогнозувати попит на кадри в умовах зростаючої економічної кризи. Проте, це треба робити, необхідно передбачити, які професії будуть потрібні завтра, щоб не готувати спеціалістів, котрі, зразу ж після закінчення того чи іншого учбового закладу, поповнять ряди безробітних.

Входження в ринок викликає до життя нові професії, пов'язані з бізнесом, підприємницькою діяльністю, фермерством.

На допомогу молодим бізнесменам, ферме-

рам та підприємцям завжди приходить Кредитна Спілка "Самопоміч", котра надає їм кредити для розвитку дрібного бізнесу та фермерства в Україні, створюючи нові робочі місця.

Позитивно це вплинуло і на діяльність Спілки, тому що ріст безробіття, фінансова криза в державі сприяють ростовій та розвитку Кредитної Спілки. Так, наприклад, для розвитку фермерства було надано 32 позики на суму 44 тис. грн., 83 позики для розвитку дрібного бізнесу на суму 187,200 грн.

В Кредитному русі на Тернопільщині заангажовано 35 чоловік, які знаходяться на оплачуваних робочих місцях. Більшість робочих місць Кредитних Спілок комп'ютеризовано, що дає змогу більш ефективніше та швидше обслуговувати своїх членів.

Слід також відзначити, що, по-перше, попит на робочу силу має чітку тенденцію до зменшення, і сьогодні ми спостерігаємо кількісний дисбаланс між попитом та пропозицією.

По-друге, в структурі попиту переважають робочі місця, які не потребують високої кваліфікації. При цьому зовсім незначний попит на інженерно-технічних працівників та службовців.

З метою збалансування попиту та пропозиції робочої сили, необхідно створювати додаткові робочі місця, що на сьогоднішній день, в зв'язку з браком коштів, не створюються.

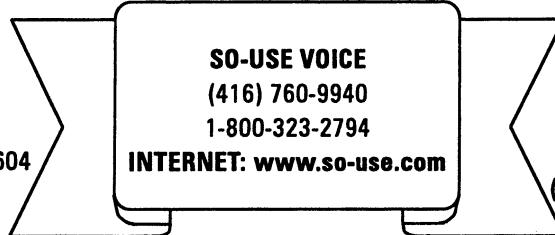
Кредитна Спілка — одне із джерел при сприянні у створенні додаткових робочих місця.

*Викладач Чортківського інституту
підприємництва та бізнесу,
член Кредитної Спілки
Іванна Омелянівна Заболотна.*

SO-USE CREDIT UNION

TORONTO
2265 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO M6S 1P1
(416) 763-5575 FAX: (416) 761-9604
1-800-322-9274

ПОВНА ОБСЛУГА

Чекові рахунки
Термінові депозити
Членські картки
Мастер кард

Мортгеджі
Персональні позички
Позички на авта
RRSP, Mutual Funds

Рахунки для новоприбулих
Бізнесові рахунки
Дитячі рахунки
Подорожеві чеки

MISSISSAUGA
512 BRISTOL ROAD WEST
UNIT 1
MISSISSAUGA, ONTARIO L5R 3Z1
(905) 568-9890 FAX: (905) 568-9893

Приходьте до Кредитової Спілки "СОЮЗ", щоб полегодити всі фінансові потреби.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Київ, Україна,
2-го травня 1999 р.

Шановна пані Валентино !

Дуже дякую за журнал "Молода Україна" за жовтень-грудень 1998 р., ч. 443, в якому на першій сторінці надруковано вірш "Пророк" Дмитра Луценка.

З великим зацікавленням перечитала всі статті, а з них довідалася про життя-буття української діаспори в Канаді. Деякі відомі імена щиріх українців, що присвятили своє життя за цікаві видавничі й інші громадські справи, які гуртували людей наших навколо себе — стали великим откровенням для мене, дякуючи Вашому журналові. Поможи Вам, Боже, у справі видання такого цікавого і потрібного журналу.

...А коли буде можливість, то надішліть мені і наступний номер, бо Ваші спогади про Київ закінчилися на 17 травні, а пам'ятаєте Ви 19.05.1998 р.? Це ж було відкриття музею Д. Луценка і надання Київській школі ч. 197 імені поета. Зараз у цій школі пройшли цікаві семінари по вивченю творчої спадщини поета-пісняра, відкриті уроки для району і для всього міста Києва, бо Головне управління освіти при Держадміністрації Києва дало наказ всім середнім школам з 5 і по 11-ий кляси вивчати по дві години Д. Луценка за рахунок літератури рідного краю. Кожній школі я презентувала три книжки, видані вже після смерті поета, і касети з піснями. Діти з великою радістю вчать його вірші та пісні, і такі уроки стали для них святом. Нехай вивчати "Києве мій" і "Мамину вишню", і я буду щаслива, що його — поета, не забули і знаміме молодь сучасна.

Уклінно —

Тамара Луценко.

Р. С. Коли кінчала цього листа, то прийшла сумна звістка від Ганни Принц, що пішла у Вічність добра Людина і Ваша знайома Марія Михайлівна Євтушенко. Якраз у журналі Вашому є її фотографії і поздоровлення до її 75-річчя. Шкода! Вона була ще енергійна, бадьора і з неабиякими плянами на майбутнє. Чорнобиль робить свою справу... На тижні підемо прощатися з Марією Михайлівною.

Царство їй Небесне !

* * *

Шановна Тамаро Іванівно !

Сердечно дякую Вам за теплі слова та цікаву новину про те, що в середніх школах м. Києва вивчатимуть пісенну спадщину Дмитра Луценка. Це прекрасно !

Нам приємно, що журнал Вам сподобався, та що Ви багато дечого довідались про працю земляків-українців, які проживають поза межами

Батьківщини. Щождо наших працівників-редакторів, попередніх та теперішніх, то сміло можна сказати, що всі вони працювали й працюють на користь української літератури та на збереження української мови, тут, на еміграції. Ця діяльність була і є одним із ОДУМ-івських дороговказів.

Про пам'ятний день 19-го травня 1998 року я згадала в ч. 444 за січень-березень журнала "Молода Україна". Вшановуючи пам'ять Дмитра Луценка, 10-го січня 1999 року минуло ж десять літ від дня його смерті, була й згадка-довідка про поета-пісняра. Декілька примірників журнала я Вам передала цієї весни, перебуваючи в Києві. При цій нагоді, складаю Вам велику подяку за увагу та добре ставлення до мене й дочки Оксани (Вашою присутністю на кінцевому концерті 26-го травня цього року дитячого хору "Перлина", яким диригує Оксана, Ви звеличили свято).

Ви згадуєте Марію Михайлівну Євтушенко. Так, велика шкода, що вона рано відійшла у Вічність. У моїй пам'яті Марія Михайлівна назавжди лишиться прекрасною Людиною з "вишневим" гумором. Її пам'яті присвячуємо декілька сторінок у цьому журналі.

З повагою і найкращими побажаннями

Валентина Родак.

До редакції "Молодої України".

...дуже вам дякую за надрукування в журналі "Молода Україна" позитивної на мій рахунок замітки про мою громадську працю.

Іван Перепадченко*,
Торонто, Канада,
квітень 1999 р.

* Іван Перепадченко упокоївся 19-го травня 1999 р.

Вельмишановна редакціє !

Інформую Вас, що наш син, Едуард Стадніченко, отримав журнал за січень-березень 1999 року (ч. 444), а після того не отримав жодного журнала. Що сталося? Чи взагалі журнал ще далі виходить? Щодня чекаємо.

Я завжди читаю "Молоду Україну" з великим душевним задоволенням, бо в нім є дійсно цінні матеріали на різні теми як для молоді, так і для старшого українського громадянства. А ще велика вага, що цей журнал читають в Україні. Він сіє здорове українське національне зерно, яке там дуже потрібне.

Пересилаю Вам свій допис "Радіостанція 'Дойче Велле' та Україна" — актуальна й потрібна загально-українська справа. Лише спільними силами, солідарністю і активністю зможемо досягнути українські національні цілі на добро нашого наро-

ду та України.

Бажаю Вам багато успіхів.
З глибокою пошаною

Валентин Стадніченко.

P. S. Вкладаю ще фото-карточку з м. Любек.

Парма, Огайо, США,
10-го червня 1999 р.

Вельмишановна редакціє !

Висилаємо чек в сумі 35 долярів на журнал "Молода Україна", — 25 дол. на передплату, а 10 дол. на пресовий фонд.

Вас всіх широко вітаємо і дякуємо за продовження видання журнала "Молода Україна".

Бажаємо добріх успіхів !

Василь і Тоня Шийка.

Ошава, Онтаріо,
15-го вересня 1999 р.

Вельмишановні працівники
журнала "Молода Україна" !

Дякую всім вам за ваш великий труд, за те, що даєте нам, читачам, цікаві дописи. Журнал "Молода Україна" є мій бажаний гість впродовж десятків років. Дуже сумую за "Новими днями". Дай Боже пану і пані Горготам всього доброго, бо вони також багато віддали свого труду, видаючи ж. "Нові Дні".

Допис Валентини Родак "І знову я в Україні!" дуже цікавий, і їй моя щира подяка. А всім вам разом мій низенький поклін.

Олена Лисик.

P. S. Посилаю чек на п'ять передплат і 100 долярів на пресовий фонд журнала в пам'ять моїх батьків Андрія і Полі Степанченків та єдиного брата Андрія Андрійовича.

Вінніпег, Манітоба,
12-го жовтня 1999 р.

Вельмишановна редакціє "Молодої України" !

Пробачте мені, що цього року я не передплатив журнала "М. У.", бо думав, що журнал перевстав існувати, але виявилось, що журнал ще живе. Отже, висилаю Вам чек на 100 долярів, як передплату на 2000 рік і за цей рік, а решту хай буде на фонд цього журнала.

Журнал добре редагований і містить багато цікавого матеріалу з життя в Україні і на чужині.

Щастя Вам Боже в плідній праці й надалі.

Бажаю Вам міцного здоров'я і добріх успіхів !
Ваш передплатник

Василь Пилипенко.

Сиракуз, Нью-Йорк, США.

Шановна редакціє !

Пересилаю передплату в сумі 25 долярів на журнал "Молода Україна".

Журнал гарно редагований. Дякую.
З пошаною

Павло Маляр.

* * *

Редакція та адміністрація ж. "М. У." висловлюють щиру подяку наступним читачам — Валентинові Стадніченкові (Любек, Німеччина), Василеві й Тоні Шийці (Парма, США), Олені Лисик (Ошава, Канада), Василеві Пилипенкові (Вінніпег, Канада) та Павлові Маляреві (Сиракуз, США) за листи, передплату, за добре побажання та пожертви на пресовий фонд журнала "Молода Україна".

Від редакції:

Валентинові Стадніченкові — Ваш допис відрукуємо в наступному числі журнала.

Петрові Косенкові (Філадельфія, США) — два примірники Ваших сонетів отримали. Щиро дякуємо. Постараємося виконати Ваше бажання.

ВІДБУЛИСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ "ПРОМЕТЕЙ"

Загальні збори Фундації "Прометей" ім. Степана Онищуків і Стефанії Швед відбулися в Торонто 24 червня 1999 року.

Програма загальних зборів включала прочитання протоколу з останніх загальних зборів, представлення звітів із діяльності Фундації та вибір нової управи на наступну каденцію.

У підзвітному році Фундація приділила дотації на молодіжні та громадські організації, проекти гуманітарного і культурного характерів, пресу і видавничі справи. Також було нагороджено стипендіями студентів вищої освіти.

Почесною головою Фундації є Стефанія Швед, а на голову переобрано інж. Мирона Барабаша.

Дирекція повідомляє, що складання аплікацій на дотації у 1999 році треба вносити не пізніше 31 жовтня ц. р. на адресу Фундації:

Prometheus Foundation
c/o Community Trust
2271 Bloor Street West
Toronto, Ontario
M6A 4T2

Св. п. АНДРІЙ СПІВАК (1904 – 1999)

У Лондоні 18 травня 1999 року упокоївся св. п. Андрій Співак. Народився він на Харківщині 28 жовтня 1904 року. На його долю припало пережити колективізацію і голод, коли злочинний комуністичний уряд примушував його вписатися до колгоспу. За відмову зробити це, тобто добровільно стати рабом, окупанти почали накладати на нього занадто високі податки, а потім засудили на тюремне ув'язнення.

Під час воєнної хуртовини (Другої світової війни), коли зі Сходу насувалася червона навала, Андрій Співак разом із тисячами своїх земляків вирушив на Захід, у невідоме. Після довгої і небезпечної подорожі він з родиною прибув до Франції, яку 1944 року американські війська визволили з-під нацистської окупації, а потім всіх чужинців звезли до таборів Ді-Пі.

1951 року родина Співаків переїхала до Канади і поселилася в місті Лондон, в Онтаріо, де Андрій Співак був активним в українській громаді. Був головою православної громади св. Тройці, був довірою особою ("тростом") цієї громади, брав активну участь у побудові церкви св. Тройці та Українського Осередку Культури в Лондоні, був жертвеним і вкладав багато праці в розбудову одумівської оселі "Україна".

Панаходу за спокій душі св. п. Андрія Співака в середу, 19 травня у похоронному заведенні Нік–Гам відправив настоятель церкви св. Тройці о. Ярослав Боцюра. Чин похорону, що відбувся в четвер, 20 травня 1999 року в церкві св. Тройці, виконали отці Ярослав Боцюра та Володимир Макаренко. Церкву заповнили вірні, земляки і друзі покійного. Співав церковний хор під диригентурою Віри Олійник.

Поховали св. п. Андрія Співака на цвинтарі Маунтплезант, в українській секції, коло його

дружини Ольги, яка упокоїлася 1992 року.

Після похорону відбулася тризна в авдиторії при церкві св. Тройці, де поминальний обід приготувало сестрицтво ім. св. княгині Ольги. Господарем тризни був Олекса Жидовка.

У глибокому смутку покійний залишив сина Миколу й невістку Ольгу, доньку Ліду й зятя Івана Шевченка, сина Івана з дружиною, багато внуків та правнуків. Труноносцями були внуки покійного: Андрій, Павло і Федір Шевченки, Володимир Співак та правнучки Дмитро й Михайлик Співаки.

На заклик господаря була проведена збірка для "Дітей Чорнобиля". Зібрано 1,745 дол.

Співчуття родині склали: від громади св. Тройці — Орест Гуйтан, від жіночого товариства ім. св. княгині Ольги — Віра Новицька, від української католицької громади міста Лондон — М. Чіх, від "Золотого віку" — Олена Семенюк, від оселі "Україна" і від ОДУМ-у — Іван Данильченко, від родини о. В. Макаренка та голови Соборної громади св. Димитрія — Ф. Сливка, від Українського Центру в місті Лондон — п. Хома.

Від імені родини покійного син Микола Співак склав подяку

всім, хто висловив співчуття в цей тяжкий для родини день, подякував дружині Ользі та Іванові Шевченку за догляд за батьком, жіноцтву та голові Товариства ім. княгині Ольги Вірі Новицькій за обід. Подякував отцеві Ярославові та отцеві Володимирові за похоронні відправи та за теплі слова співчуття, хорові та диригентові Вірі Олійник за відспівання панаходи і за участь у похороні, похоронному заведенню Нік–Гам та всім, хто склав похертви для "Дітей Чорнобиля", усім, хто прибув провести в останню путь дорогого батька, а на завершення тризни попросив отця провести молитву, після якої учасники співом "Вічна пам'ять" попрощали св. п. Андрія Співака у Вічність.

Нехай канадська земля буде йому легкою, а пам'ять про нього нехай завжди буде з нами.

Іван Данильченко.

Родина Миколи Співака з приводу відходу у Вічність батька, діда і прадіда Андрія Співака, склала похертву на українську пресу, в тому числі і на журнал "Молода Україна" — 200 долярів.

Український цвинтар
св. Володимира в Oakville
має ділянки на вічний спочинок.
Дбайливий догляд запевнений.
Легальні права забезпечені
Міністерством провінції Онтаріо.

Коли приходить скорбний час,
звертайтесь за порадою та
доброя обслугою
до Адміністрації.

Ціни помірковані та найнижчі
в околиці Oakville.

Поблизу Дім Культури,
де можете замовити тризни чи
поминки.

За дальшими інформаціями
звертайтесь на число телефону:
(905) 827-1647.

А. Латишко — адміністратор.

Св. п. ІВАН ПЕРЕПАДЧЕНКО (1914 – 1999)

Народився св. п. Іван Перепадченко 28 травня 1914 року в родині Івана Перепадченка і Надії (Фісик), в селі Ярмаки, близько міста Миргорода. По професії був учителем.

У 1941 році був мобілізований у совєтську армію. Частина, в якій він служив, попала в оточення, але І. Перепадченкові пощастило уникнути німецького полону. Він повернувся додому і піврока вчителював у рідному селі.

Літом 1942 року його забрали на працю до Німеччини. Послали на цегляний завод в місто Кассель, 350 км на захід від Берліну. Умови там були жахливі. Люди, в основному зі Сходу, багато з Харкова, більше двох трьох місяців не витримували, пухли з голоду і помирали. Спали на піску і на цементі. Ні ліжок, ні матраців не було. Праця була тяжка, їжа погана.

Після трьох місяців І. Перепадченко втік із заводу. Його арештували поліція в місті Потсдамі недалеко Берліну і посадила в карну тюрму. Тут його допитували, звідкіля він утік. Він не признався. Його били по голові до втрати свідомості, тоді відливали водою. Після кількох тижнів відправили до концентраційного табору, де він пробув рік. Звідти послали до бауера, що виявився садистом. Він заставляв Івана непосильно працювати, а також бив його і всіляко знущався над ним. Це тягнулося півроку. Наступні шість місяців працював у іншого бауера, що був досить людяним.

Після закінчення війни, у травні 1945 року, І. Перепадченко жив у таборі для переміщених осіб (ДП) біля Мюнхену. На початку 50-их років виїхав до Канади, де й прожив до кінця свого трудолюбивого життя. Працював на різних роботах. Останні 14 років, перед виходом на пенсію, обслуговував будинки федерального уряду Канади. За добру працю отримав грамоту. Крім

того, довгі роки був учителем в українських суботніх школах міста Торонто. Спочатку при церкві св. Андрія, а пізніше — при катедрі св. Володимира. Учительську працю св. п. Іван Перепадченко любив і гордився нею, присвячував їй багато часу. Він був членом згаданих церков і членом Братства св. Володимира при катедрі. Часто декламував вірші під час концертів. Багато читав. Його переклади з різних публікацій на тему здоров'я були неодноразово друковані в журналі "Нові дні".

Св. п. Іван Перепадченко був добрым громадянином Канади і членом української громади. Був жертвенним українським патріотом. Витримав він нелюдські тортури під час війни напевно тому, що був віруючою людиною і в його жилах пульсувала козацька кров. Бо ж походив він з козацького краю, про що свідчить і його прізвище. І, мабуть, не один з його предків належав до славного Миргородського козацького полку за часів козаччини.

Покійний був неодружений, залишив у глибокому смутку в Україні племінницю Тамару Лещенко і племінника Володимира Ковтуна з їхніми родинами. Залишив також у Франції племінницю Конзенбах-Ковтун з родиною.

Помер св. п. Іван Перепадченко 19 травня 1999 року, не доживши 9 днів до 85-ти років. Панаходу при великій кількості присутніх відправив у похоронному заведенні "Кардинал" у понеділок, 24 травня отець Богдан Сенцьо. Співав катедральний хор, диригент Нестор Олійник. У вівторок тіло покійного було перевезено до катедри св. Володимира, де владика Юрій та отці Федір Легенюк, Богдан Сенцьо і Василь Макаренко довершили похоронні відправи. Біографічний нарис про покійного подав владика Юрій.

Поховання св. п. І. Перепадченко на цвинтарі Йорк в Торонто. Запечатання гробу довершив владика Юрій у сослуженні отців Федора, Богдана і Василя. Прощальне слово над могилою сказали о. Б. Сенцьо і Л. Ліщина. На кінець всі присутні заспівали вояцьку пісню "Чуєш, брате май".

Після поховання відбулась тризна. Склали співчуття, а також ділились спогадами про покійного Петро Юрчак (від Братства св. Володимира), Віра Бурак (від вчителів при катедрі св. Володимира), Петро Шкурка, Василь Самець (від громади св. Володимира) і Катерина Щербань.

Подяку владиці, отцям, хорові, диригенту, дякові, всім, хто висловив співчуття, всім, хто склав пожертву на церкву та інші добродійні цілі, і всім, хто допоміг відпровадити св. п. І. Перепадченка в останнюю дорогу, склав Леонід Ліщина — один із виконавців заповіту. Іншими виконавцями заповіту, яких призначив І. Перепадченко, є Яків Гладун, Євген Бурак, Леонід Бабенко і Віктор Мирон.

Хай канадська земля буде св. п. Іванові Перепадченкові легкою, а пам'ять про нього хай завжди буде між нами.

Виконавці заповіту.

Св. п. МИКОЛА СОТНИК

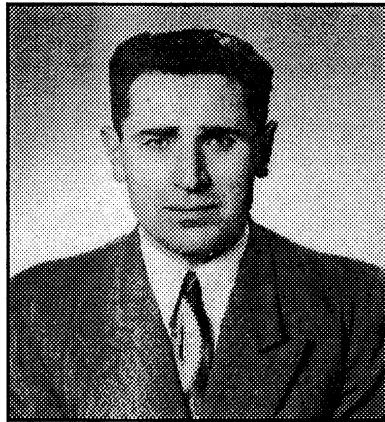
(Торонто, Канада)

*Відлітають сірим шнуром
журавлі...*

У Торонто, 28-го червня 1999 року, на 85 році трудолюбивого життя упокоївся у себе вдома св. п. **Микола Сотник** — довголітній член ОДУМ-у та ТОП-у (багато свого часу присвятив молоді і Товариству Одумівських Приятелів), читач журналу "Молода Україна", член СУЖЕРО та Українського Братського Союзу.

Микола Сотник народився 22-го квітня 1915 року в Україні, в с. Ісаківка, Житомирської області. У великій родині, крімнього, було ще чотири сестри і чотири брати, він був найстарший. В 40-их роках опинився вперше в Німеччині, а потім перевував у Бельгії (працював у копальні), а 18-го жовтня 1951 року прибув до Канади і поселився в Торонто.

Від початку приїзду в Торонто і до кінця свого життя Микола Сотник був членом Української православної катедри св. Володимира. Декілька років був чле-

ном управи катедри, 12 років виконував обов'язки титара, допомагав батьківському комітетові при школі, був його головою та активно працював у комітеті по розбудові оселі "Київ" у Оквіл. Відішов від церковно-громадської добровільної праці через хворобу серця, з якою боровся 15 років. Св. п. Миколу Сотника поховали у Оквіл, на цвинтарі св. Володимира. Чин похорону довершив о. прот. Федір Легенюк. Він же і відправив попередні дві панахиди за спокій душі покійно-

го у похоронному заведенні "Кардинала".

У глибокому смутку св. п. Микола Сотник залишив дружину Ніну, сина Леоніда з дружиною Іриною, сина Олега, дочку Раїсу з чоловіком Ренді, трьох внуків та трьох правнуків. В Україні залишив три сестри з їхніми родинами, кумів в Америці і в Канаді, багато друзів і приятелів.

Цих кілька слів про покійного М. Сотника, нехай будуть пам'яткою про добру й працьовиту людину, яка ціле своє життя з любов'ю ставилася до всього свого рідного — до церкви, школи, організації.

Співчуття родині св. п. Миколи Сотника висловлюють друзі ОДУМ-івці та ТОП-івці м. Торонто і члени редакційної колегії та адміністрація журналу "Молода Україна".

Вічна пам'ять Миколі Сотнику. Нехай легкою буде йому канадська земля !

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"

Родина Миколи Співака, Лондон, Онт.
(в пам'ять Андрія Співака — батька,
діда і прадіда)

Виконавці заповіту св. п. Івана
Перепадченка, Торонто, Онт.

Олена Лисик, Ошава, Онт.
(в пам'ять батьків Андрія і Полі
Степанченків та брата Андрія)

Д-р Юрій Лисик, Ошава, Онт.

Світлана Грибінська, Торонто, Онт.
(у світлу пам'ять чоловіка-поета
Бориса Олександрова-Грибінського)

Олена і Ярослав Семотюки, Торонто, Онт.
(в пам'ять брата Константина
Коршун-Федоренка)

Марія і Григорій Романенки, Торонто, Онт.
(в пам'ять рідних)

Тетяна і Ярослав Романишини,
Торонто, Онт.

Василь Пилипенко, Вінніпег, Манітоба

Валентина Родак, Торонто, Онт.
(в пам'ять Дмитра Нітченка-Чуба, який упокоївся
15-го вересня 1999 р. в Австралії) 50.00

150.00 Григорій Равриш, Торонто, Онт. 40.00

100.00 Марія Кольків, Гамільтон, Онт. 25.00

100.00 Валентина Рослин, Торонто, Онт. 25.00

100.00 Марія Ющенко, Лондон, Онт. 25.00

100.00 Петро і Валентина Родаки, Торонто, Онт.
(замість квітів на свіжу могилу Миколи
Сотника) 25.00

100.00 Ольга і Леонід Янжули, Торонто, Онт.
(в пам'ять батька Пилипа Макея) 20.00

100.00 Микола Нестеренко, Ніагара Фалс, Онт. 20.00

50.00 Тетяна Педенко, Лондон, Онт. 15.00

50.00 Леонід Павлюк, Ошава, Онт. 5.00

50.00 Микола Балдецький, Торонто, Онт. 5.00

Жертводавцям і прихильникам
"Молодої України" щира подяка.

Редакція та адміністрація "М. У."

If not delivered please return to:

Box 40, Postal Station "M"

TORONTO, ONT., CANADA M6S 4T2

Ціна 6.00 дол.
в США і Канаді

Звернення до читачів / передплатників журнала "Молоді України".

Шановні друзі!

Звертаємо вашу увагу на те, що зазначене число після вашого прізвища означає число журнала, за яке заплачено передплату.

Ласкаво просимо якнайскоріше відновити свою передплату. Просимо не забувати і про пресовий фонд. Вдячні вам.

Адміністрація журнала "Молоді України".

Осередок св. Володимира при 1280 Dundas Street West
має до винайму залі на різні імпрези від 50 до 600 осіб
з інтернаціональною кухнею, та з професійними куховарками.
Все приготовляється до Вашого смаку.

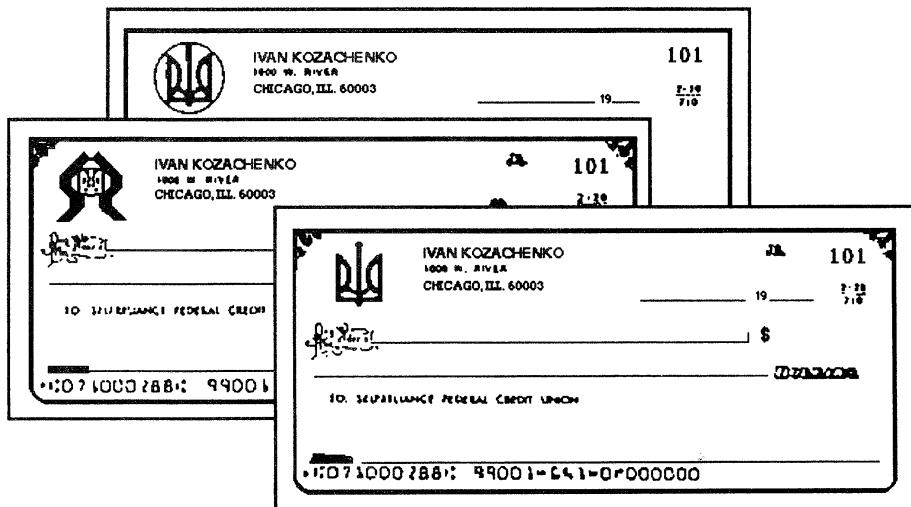
Виконуємо замовлення на різні імпрези: весілля, зустрічі, тризни тощо
з дбайливою обслугою.

Приходьте, а ми будемо сердечно Вас вітати.
Або телефонуйте на число:

(905) 847-6477 або (905) 827-1647

Катерина Стефанюк — адміністратор.

"УКРАЇНСЬКІ ЧЕКИ"

УКРАЇНСЬКІ ЧЕКИ
(ДРЕФТИ) та інші чеки
МОЖНА ДІСТАТИ
В УКРАЇНСЬКИХ
КРЕДИТОВИХ
КООПЕРАТИВАХ.

КООПЕРАТИВНІ ЧЕКОВІ
КОНТА Є КРАЩІ
ЯК ЗВИЧАЙНІ ЧЕКИ.

Українська
Федеральна Кооперативна Каса

"Самопоміч"

Selfreliance

Ukrainian Federal Credit Union

2351 W. Chicago Ave.

Chicago, Ill. 60622

Tel.: (312) 489-0520

- Трансакції є безкоштовні.
- Не вимагаємо мінімального сальда на конті.
- Перших 150 дрефтів даром, при відкритті нового дрефт конта.
- Заробляють дивіденду.
- Дрефти мають копії.